

„Нов живот“ со пендрек-демократија
Предавничката влада се брани
од народот со специјалци

Гневот на народот ќе го смируваат со лаги
Нова власт за промена
на името

Трамп и Меркел во конфликт
САД и Германија ќе
се судрат на Балканот?

Република

бр. 248, година VI ■ петок, 2 јуни 2017 година ■ цена: 50 денари

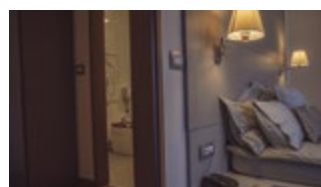
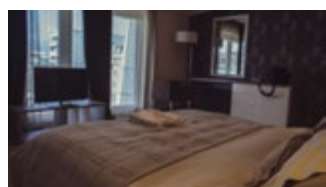
ЗАЕВ БРЗА ЗА ДА МУ ИСПОРАЧА РЕЗУЛТАТИ НА „ЧАДОРОТ“

ВЛАДА СО КРАТОК РОК ЗА ТРАЈНИ ПОСЛЕДИЦИ

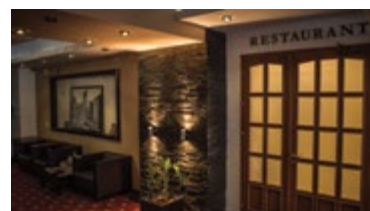
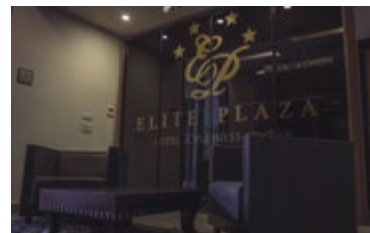

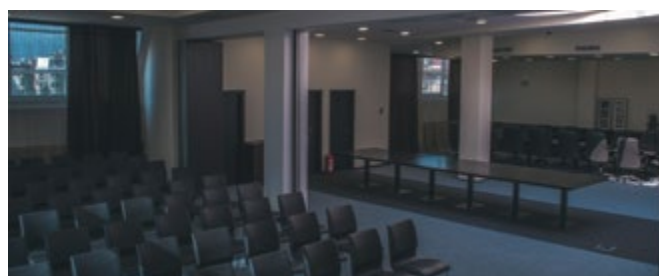
ЕЛИТ ПЛАЗА
Хотел и Бизнес Центар – Скопје
• • • www.eliteplaza.mk • • •
Нова приказна во градош

**Модерен и луксузен
хотел со 4 ѕвезди**
Лоциран позади
Универзалната сала
во Скопје

2 комплетно опремени конференциски и свечени
сали за прослави, деловни простории како и катна гаража
на 5 нивоа во склоп на самиот хотел
.....
За миговите за релаксација и рекреација ЕЛИТ ПЛАЗА
нуди најсовремено опремени Фитнес и спа центар

ЕЛИТ ПЛАЗА - Хотел и бизнис центар Скопје • Тел: +389(0) 2 5514 888 | info@eliteplaza.mk | reception@eliteplaza.mk

АНАЛИЗА

Заев брза за да му испорача резултати
на „чадорот“

10

КОЛУМНА | Горан Момироски

САД и Германија ќе се судрат на Балканот?

13

КОЛУМНА | Ацо Станковски

Рандеву

16

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Љубчо Георгиевски

22

СВЕТ

Истрагата на ФБИ за соработниците на Трамп
ја иницирал шефот на ЦИА - пријател на Обама

24

ЗДРАВЈЕ

д-р Христина Лескаровска, матичен лекар

26

ЖИВОТ | ИНТЕРВЈУ

лорд Крис Холмс

28

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Миљенко Јерговиќ

30

СПОРТ | ИНТЕРВЈУ

Томислав Јотовски, тенисер

46

Вовед

4

Предавничката влада се брани
од народот со специјалци

7

Актуелно

Гневот на народот ќе го смируваат
со лаги

Бренд концепти

33

Џон Ленон: Харизматичен рокенрол-
водач следен од милиони тинејџери

36

Странци во
Македонија

Вини Грамата од Филипини

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиевски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчевски**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници: **Александра Мазнева - Бундалевска,**
Невена Поповска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Бојан Момировски, Кристина Николова - Кузмановски,
Катерина Митиќ, Горан Зивчевски

Колумнисти: **Горан Момироски, Љупчо Цветановски,**
Ацо Станковски

Лектори: **Анета Љубециќ, Тања Стевановска**

Фотографија: **Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Печатница Серафимовски, ул. Лисец бб, Скопје**

Испечатени примероци: **3.000**

Датум на печатење: **1 јуни 2017**

ВОВЕД

„НОВ ЖИВОТ“ СО ПЕНДРЕК—ДЕМОКРАТИЈА

Предавничката влада се брани од народот со специјалци

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

Додека предавникот Зоран Заев ја најавуваше тиранската влада и ја читаше програмата полна со лаги и со неостварливи желби од собраниската говорница, надвор пред Собранието го чуваше армија од полициски специјалци вооружени до заби. Првата слика од „новиот живот“ што ни го наметнаа странците точно кажува како е инсталирана оваа власт и за чии интереси ќе работи.

Кога Македонија би добила народна власт, а не тиранска, избирава и составува во туѓи држави, пред Собранието ќе имаше народ со цвеќиња, место специјалци со пушки и борбени возила. Со оглед на тоа дека мнозинството одби по брза постапка да распише локални избори, станува јасно дека од истите тие граѓани од кои денес се брани со полиција, предавникот Зоран Заев ќе се крие во текот на це-

лото свое владеење и нема да се појави на избори сè додека остатоците од „дип стејт“ и од Соросовите инсталации во Брисел имаат моќ да го држат „на безбедно“ од гласачите.

Значи, благодарение на глобалните моќници, во Македонија почнува „нов живот“, во кој прво: му се одзема суверенитетот на народот, второ: власта им се доделува на квислинзите со точно

утврдени задачи што треба да ги реализираат на краток рок и трето: се воведува режим на владеење во кој секој противник на „реформите“, односно на разнебитувањето на државата ќе биде сурово казнуван. Тука влегуваат хајките против политичките неистомисленци и медиумите што не се под капата на СДС и на Сорос. Покрај сите криминални дејства и насилни сценарија што беа применети од „дип стејт“, квислинзите од СДС и од Соросовите платеници за уривање на легално избраната власт, аболитиониот криминалец Зоран Заев имаше лице од собраниската говорница да порача:

■ „Ќе работиме чесно и посветено, исклучително за потребите на граѓаните“.

Лицемерно до коска, како што знае само тој и како што му прилепа. Во „новиот живот“ ќе се навикнеме на хипокризијата, а, можеби, и ќе ни ја наметнат како морална норма. Непосредно пред устоличувањето на оваа тиранско-соросовска власт, ќе остане забележано дека насилно устоличениот претседател на Собранието, Талат Џафери, продолжи да ги крши Уставот и законите водејќи ја седницата на албански јазик. Пратениците од СДС немаа ништо против кршењето на Уставот, но имаа против барањето за итно гласање за нов термин за одржување на локалните избори и за продолжување на мандатите на градоначалниците и на советите. За потсетување, пред само три недели Заев вети дека локални избори ќе има на 15 октомври и ќе бидат распишани во најбрз рок. Ништо ново од Заев, кој лани двапати бегаше од избори, сè додека странците не му организираа изборен инженеринг.

Неговиот говор во кој изнакажа еден куп небулози и даде исто толку лажни ветувања, сигурно, еден ден ќе најде место во некои учебници каде што ќе се изучува шизофреничното владеење на „реформаторот“ Заев. Меѓу другите, ќе издвојам само неколку:

■ „Ветувам дека ќе бидам премиер на сите граѓани, без разлика дали сте гласале за мојата партија, но барам почит“.

Секој нормален човек е свесен дека почитта се заслужува. Почит најмалку може да бара амнестиран криминалец и предавник на својот народ. За овие злодела се добива само јавен презир и затворска казна. Јавниот презир веќе го доби, а затворот го чека. Но, сè во свое време.

■ „Посебно ќе посветиме внимание младите да останат и да работат во Македонија“.

шумарство, Билен Салији како министер за правда идеално ќе се вклопи во тимот стручњаци за реформи во судството заедно со Катица Јанева.

■ „Се обврзуваме дека ќе овозможиме соодветна употреба на јазиците на заедниците“.

Досега стопати вети дека по конечниот договор за формирање влада меѓу коалициските партнери ќе каже како ќе се реши проблемот со употребата на албанскиот јазик без да се прекрши Уставот и исто толку пати одби да го направи тоа.

Во лепезата ветувања исчезна тоа дека ќе ги врател тие 600.000 граѓани што се иселиле од државата поради режимот. Ако случајно испуштил да го спомне повторно, јавно го прашувам кога да ги пречекаме повратниците на аеродром?

■ „Најсериозна реформа ќе биде таа во судството“.

Судството ќе го реформираат двапати амнестиран криминалец во улога на премиер и „шумар“ во улога на министер за правда! За волја на вистината, досегашниот директор на Државниот инспекторат за

Во меѓувреме, видовме како на седницата за избор на влада незаконски инсталираниот претседател на Собранието, Талат Џафери, го прекрши Уставот обраќајќи се на албански јазик од претседателското место во Собранието, а Заев и пратениците на СДС го оценија потегот како „соодветен“.

■ „Јас сум убеден во капацитетот на парламентарното мнозинство, во согласност со тоа јас сум убеден дека оваа влада има четиригодишен капацитет“.

Во чиј капацитет верува Заев? Во својот како амнестиран кри-

миналец што е под истрага и за други кривични дела? Во капацитетот на кадрите на ДУИ за кои тој самиот тврдеше дека се криминалци и дека против нив има обвинија за криминал? Во терористите што ги прифати да бидат дел од неговата реформска влада? Во капацитетот на својот тим, кој ги загуби сите избори досега? Или, можеби, во капацитетот на амбасадорот Џес Бејли и на „дип стејт“? Можеби тие го убедиле дека најмалку четири години ќе го чуваат подалеку од народот, а може и повеќе? Лани видовме како Заев бегаше од народот сè до тој момент кога „чадорот“ му гарантираше успех

преку изборен инженеринг. Бегањето од локални избори е само повторување на сценариото од предвремените избори.

Секој нормален човек и патриот се прашува до кога ќе имаат моќ да ги држат државата и народот под окупација и без право на одлучување? Веројатно додека не бидат поразени Сорос и „дип стејт“ во самата Америка и додека големите сили не се договорат за новата поделба на сферата на влијание на Балканот. До тогаш, сите противзаконски дејства ќе бидат регистрирани, а веднаш по уривањето на оваа квислиншка власт, сите штетни одлуки ќе бидат поништени. Сите прекршителите на Уставот и на законите, пак, ќе мора да преземат одговорност за загрозувањето на националните интереси, на суверенитетот на државата и за одземањето на суверенитетот од народот. Ова мора да го имаат на ум сите сегашни и идни соработници на оваа квислиншка власт. Од правдата нема да ги спасат ни Бејли ни Хојт Ји ни Хан ни Могерини. ■

ГНЕВОТ НА НАРОДОТ ЌЕ ГО СМИРУВААТ СО ЛАГИ

АКТУЕЛНО

НОВА ВЛАСТ ЗА ПРОМЕНА НА ИМЕТО

Сценариото е видно, планот е дури и премногу просирен. Странците ќе го одврзат и кесето и ќе најдат начин да се обидат да го поткупат гневниот народ заради промена на името и на идентитетот. Теркот е познат, го кажа и Заев во Берн, дека „не може Македонија да е во право“. Ако го исполнат, најголема жртва ќе бидат македонскиот народ, името и идентитетот. Дали ќе се исполни, зависи од сите граѓани

Пишува | Наум Сџошлковски

Ако до вчера прифаќањето на тиранската платформа во целост беше главен услов на партиите на етничките Албанци од Македонија за коалицирање за идно мнозинство, откажувањето на Али Ахмети од неа, како нејзин потписник, а самиот се посочува и како нејзин творец, сега воопшто не изненадува. Многу е едноставен одговорот на сите прашања зошто и тој и Зијадин Села толку круто се држеа до неа, а кои се појавија во јавноста.

Многу е едноставно, бидејќи примарната цел на стратезите од надвор беше да

се собори владата на ВМРО-ДПМНЕ. Таа е соборена насила од надвор, за да може сега, повторно исилено, да го „затворат“ името на македонската држава, на штета на Република Македонија и со тоа да се отстрани пречката за влез на државата во НАТО. Тоа беше и е главната, примарна цел на стратезите. Сè друго, вклучително и барањата од платформата, за нив е второстепено.

Всушност, силуваците на државата, кои од надвор го водат целиот процес, увидоа дека тиранската платформа може сериозно да ја спречи главната цел, со тоа што сериозно ќе ја влоши позицијата на Зоран Заев. Секако, во прв ред, ја сфати-

ја сериозноста на 80-дневните протести без прекин од безброј граѓани против платформата; потоа од легитимната дебата во Собранието до бескрај посветена на тиранската платформа, како и од реакцијата на претседателот на државата, Ѓорѓе Иванов. Сценаристите сфатија дека токму платформата сериозно го загрозува главниот проект, па, како и секогаш, побараа од Албанците сега да се задоволат со помалку, нешто што нема многу да ја иритира јавноста, односно Македонците и другите етнички заедници.

Тоа „барање“, веројатно, е проследено со ветување дека сега ќе има прва фаза, а откако ќе се завори преименувањето на државата, по што би следувал прием во НАТО, и отворање на преговорите за ЕУ, ќе им се помогне во обидот за реализација на втората фаза. Ахмети не само што е прагматичен, туку, исто како сите албански политичари, не помислува да се спротивстави на странците во однос на дејствувањето. Тоа е и јавно кажано, во јануари, кога ДУИ, наводно, постави пет опции за иднината, а посочи дека ќе се консултира со „меѓународната заедница“ пред да се донесе одлука.

Патот за смена на името со „реформско“ замечување

Всушност, се отвора пат за смена на името. Одреден вовед и подготовка на тој пат, како оправдување дека досега недостигале реформи, низ Собранието ќе се поминат десетината „европски закони“, популарно наречени „реформи на Прибе“. Откако ќе се изгласаат, ќе биде оценето дека дури сега се „направени реформи и земјата ќе оди напред“.

А, тоа што ќе се „реформира“, е реформирано и пред пет, и пред десет, и пред 15 години; исто така, по препораки од меѓународната заедница. Токму за тие реформи се добиваа и пофалби и препораки и за отворање на преговорите со ЕУ и за повторување на поканата за НАТО. Но, тоа сега тоа не важи и не е добро, а новото ќе биде „пресудниот момент“.

По тие „реформи“ и пофалби од надвор, на ред би дошол закон за јазици, каде што по налог на сценаристите, веројатно, ќе бидат изоставени контроверзните барања од тиранската платформа поврзани со јазикот на парите, амблемите на униформите на безбедносните сили и слично.

Во меѓувреме, најголема поддршка на зафатот за промена на атмосферата за менување на името се очекува од СЈО. Нивната задача уште од почеток е да се забележува народот со бркање вештерки, отворање на истраги, обвиненија, па и спектакуларни апсења. Обидот да се направи позитивна еуфорија за да се зголеми довербата кон социјалдемократите, преку популистичките мерки без „математика“, мора да биде проследен со намалување на довербата кон членовите на ВМРО-ДПМНЕ, кои ќе мора постојано да се претставуваат како криминалци и корумпирани, нечовечно алчни лажговци. Небаре ВМРО-ДПМНЕ за себе им се опираше на Грција за името и на Бугарија за зачувување на идентитетската посебност, културата, историјата. Но, тие треба бидат „сеништа од минатото“.

За да може да се „проголта“ апчето за смирување и за намалување на тензиите за смена на името, веќе се почнати процедури за повеќе популистички „укинувачки“ мерки. Полека, на лажиче, по потреба, како сега за укинувањето на екстерното, ќе се укинува, на пример, радиодифузната такса, без длабинска математика што би значело тоа за јавниот сервис; или укинување на временското ограничување за продажба на алкохол, или, пак, враќање на евтината тарифа на струјата со што не само што се меша во работењето на Регулаторната комисија, туку и се нема (повторно) математика колку би чинел увозот на дневната, поскапа струја. Во таквите стимулирачки закони за замолчување на јавноста, би можело да се вброи и некакво зголемување на минималната плата, што, пак, од друга страна, ќе се гледа низ прсти ако не се почитува таму каде што е и најважна, кај крајниот работник.

Е потоа, јасно е дека следува решение за името на државата; можеби пред, но најверојатно по локалните избори.

Бајката за свездата Заев и за смената на идентитетот

Без залажувања дека сценаристите ќе го остават Заев сам „да се поти“. Тој ќе биде претставуван како „голема реформаторска свезда“ на приеми со странски лидери. Тие што го водат овој процес лесно можат да наместат приеми и кај Трамп, Меј, Макрон, Меркел. И многу звучни имиња ќе слетуваат на аеродромот, веројатно со ново име, за да „паѓаат во несвест“ од Заев, неговите идеи и елоквентност, и сите до еден на цел глас ќе го фалат Заев како голем реформист и човек што земјата и народот ги носи во светла иднина. Сè е тоа дел од сценариото за замолчување на народот за „безболна“ промена на името и на идентитетот.

Ако е повеќе од јасно дека оваа коалиција нема капацитет за „математика“ и за економија, болната точка ќе ја решат сценаристите. Странците ќе го одврзат и кесето и ќе најдат начин да се обидат да го поткупат гневниот народ заради промена на името и на идентитетот. Ако на банкротираниот Грција ѝ даваат 300-400 милијарди евра, половина милион или, еве еден милион евра за „замолчување“ на Македонија за нив не е многу. А за Македонија е „тешка пара“. Преку разни фондови, грантови, програми, кредити, парите ќе ги внесат во земјата, а Зоран Заев ќе го нарекуваат и најдобар реформатор за економија, за судство, за медиуми, ќе ни го претставуваат како „регионална свезда“. Сè само за да се „голтне“ приказната дека „откако дојде Зоран Заев, цел свет нè сака“. Огромни признанија ќе му доделат за тоа што експресно ќе ги подобри односите со соседите. Во пакет со удоволување на Грците за името, ќе ги почести и Бугарите со договор со кој ќе добијат сè што посакуваат. Албанија и Косово и така веќе го слават. Без изненадување, странците ќе притиснат и Србите да го пофалат за нешто, особено што по смена на името, експресно ќе се реши и црквното прашање.

Секако, нема да изостане некаков обид и Грција да попусти, ама тој притисок ќе биде мал. Грција во моментот има многу слаба и непопуларна влада, која лесно може да ѝ отстапи место на Нова демократија, која е и потврда за името, па за да ја одржат во живот уште

некое време, притисокот ќе биде незначителен. Ним, веројатно, ќе им биде понудено отпишување на долгот во замена, со што и СИРИЗА, и Грција, но и еврозоната би биле среќни, бидејќи грчкиот долг ги влече надолу. Играјќи на таа карта, ќе се бара и од Атина некоја отстапка, ама, сепак, не толкава за да падне СИРИЗА. Што значи, не многу голема. Сепак, Грците се Грци, а Заев е Заев. Дури постои и сценарио според кое НАТО и датумот за преговори со ЕУ би се случиле пред смената на името. Сепак, и тоа е дел од бајката, за да се прикаже слика дека Заев издејствувал чудо, да се крене еуфорија, да се крене неговиот рејтинг, за да се охрабри народот да се договори со Грција, за потоа да дојде ударот. Односно, да се поверува во убедувањата дека „Атина одиграла коректно и ајде сега да го решиме прашањето еднаш и засекогаш, во позитивна атмосфера“, во која, навидум, нема уцени.

Планот за последниот удар

Во Македонија, пак, за да може да биде Заев „свезда што сјае“, сето тоа време ќе се потсетува колку ВМРО-ДПМНЕ ја „уназадиле“ државата и паралелно со чекорите со отстапки кон соседите, ќе се нагласува дека тие ја скарале Македонија со сите. Теркот е познат, го кажа и Заев во Берн, дека „не може Македонија да е во право“. За сето ова, од надвор веќе му одбраа и тим на Заев. Во прв ред, министер за надворешни работи по нивни терк, со слаткоречив меѓународен шмек, приспособен од институтот за меѓународна политика во Хаг, финансиран од САД и од холандската влада, од каде што доаѓа и, веројатно, каде што ќе се врати по завршената задача. Избран е и министер „без ресор“ за да го доврши тоа што е почнато од поодамна - заземањето на медиумскиот простор. Медиумските мегафони на социјалдемократите, секако, со помош и на тие што до вчера важеа за „провмровски“, а веќе ја свиткаа „кичмата“ пред Заев и надворешните управувачи, наголемо ќе ја следат агендата. Нивна задача (ќе) е наметнување на оваа „нова розова реалност“, со постојано градење и надградување на оваа атмосфера на бајка, која ќе трае до, за време и по смената на името на државата и на идентитетот на народот.

Таа бајка ќе потрае уште најмногу половина година по исполнувањето на целта на странските сценаристи. Со исто темпо, бидејќи сите странски лидери ќе сакаат да се дел од „решението

на проблемот“, ќе сакаат да се фотографираат со Зоран Заев, со продолжување на бајките за неговата „мудра политика“ и нивната „сесрдна“ помош.

И ќе помине таа една година на лажна слика, на сон, на бајка, на илузија. Парите ќе се потрошат, сликањата ќе се забораваат, гушкањата ќе поминат, ќе остане нешто засекогаш: сменето име и идентитет. Сценариото е видливо, планот е дури и премногу просиран. Дали ќе се исполни, зависи од сите граѓани на Република Македонија. Кога ќе заврши, ако успешно заврши, најголема жртва ќе бидат македонскиот народ, името и идентитетот.

Иако ќе убедуваат дека идентитетот нема да се чепка, тоа ќе биде приказна за во Македонија. Јасно е дека идентитетот е во името. Иако државата ќе биде членки на НАТО и ќе се почнат преговори за ЕУ, за што постои консензус во државата; лошо ќе биде што ќе се загуби 25-годишната битка за името и за идентитетот, и со Грција и со Бугарија. ■

ВМРО-ДПМНЕ - најголема жртва

Имајќи предвид дека социјалдемократите и повеќе или помалку сите партии на етничките Албанци во Македонија се под контрола на меѓународната заедница, ВМРО-ДПМНЕ останува единствена, според сите параметри, прозападна партија, која сè уште донесува самостојни одлуки, особено за вакви крупни прашања, како што се државните и националните интереси. Токму затоа постојано ќе биде под жесток притисок.

Притисокот ќе биде во насока да го прифати и поддржи планот што следува. Доколку одбие, против неа и нејзиното раководство ќе се оди брутално и со сите средства, и дозволени и недозволени. Нема потреба да се дава конкретен опис за што сè се подготвени сценаристите во делот на недозволени средства, дали „украинско сценарио“ или преправање на конститутивната седница во парламентот во циркус.

Како ќе постапат раководството и лидерот на ВМРО-ДПМНЕ во обид партијата да не се изедначи со другите партии за прашањето за името, и истовремено да преживее од ударот што следува, останува да се следи, но јасно е дека додека сето ова трае, токму ВМРО-ДПМНЕ и раководството на Груевски ќе ја понесат најголема жртва.

Како и да е, овој осмислен пристап кон ВМРО-ДПМНЕ ќе создаде и еден сериозен ризик.

Колку и да има забелешки за падот на ВМРО-ДПМНЕ, колку и во моментот да им пречи, сепак ВМРО-ДПМНЕ не само што е прозападно ориентирана, туку во минатите три години издржа неверојатен стрес-тест, во смисла на неменување на стратегиската цел, дури и по жестокиот напад токму од стратегискиот партнер. Нејзиното „хибернирање“ под притисок на западот, обидите за кршење, уништување или само замолчување на партијата со обиди за „десеткување на редовите“, ќе отвори бришан простор за нова партија финасирана директно од Русија. Реално, притисокот и медиумското креирањето на „бајката“ нема да го скрши вистинскиот отпор кон преименување и обезличување на македонскиот народ и неговиот вековен непокор за зачувување на идентитетската посебност. Сценаристите и планот веќе создаваат погодна почва за антиглобалистички, антинао и антиеу-расположение, па лесно може да се падне во стапица.

Прашање е дали стратезите и локалните претставници на западните сили можат долгорочно да размислуваат за оваа операција. Нивните претпоставени, веројатно, знаат дека и досегашниот удар врз ВМРО-ДПМНЕ создаде голем интерес кај Русија, прво да ја освои благонаклоноста на ВМРО-ДПМНЕ, а потоа, ако не се оствари тоа, и зачетоци на размислувања за создавање трета опција директно солидно финасирана и логистички поддржана од Москва.

СЕРВИС „ЏЕРСИ“

ЛИДЕР ВО СВОЈАТА ДЕЈНОСТ

- Репарирање и одржување камиони со употреба на специјализиран алат;
- 12-метарска рамка за исправање шасии, единствена на Балканот;
- Хитер машина за загревање шасии без оштетување;
- 17-метарска комора наменета за бојадисување;
- Компјутерско штелување геометрија на предна и на задна оска на камиони и на комбиња.

ТЕЛ. 02/2464-564

e-mail: jersy@jersy.com.mk

ВЛАДА СО КРАТОК РОК ЗА ТРАЈНИ ПОСЛЕДИЦИ

Брза кучка слепи кучиња раѓа. Народот македонски, од дамнина сфатил дека нештата пред воопшто и да се направат, треба „на тенане“, т.е. добро да се обмислат и полека, со многу труд и љубов, да се изведат и создадат. Арно ама, една елитистичка групација, која никогаш не го слуша тој, според нив, „немиен“ народ, со дузина законски прекршувања и со „ворп 8“ ни донесе влада? Чуму брзината толку широко ги отвора Заевите чакри и чакрите на дузината послушници и ги тера како недоветни да итаат во исполнувањето на процедурите што во досегашната практика се спроведуваа по одредени начела, закони и во предвидени временски рокови? 11-годишна жед за власт и моќ, долгови кон 13 тирански коалиционери или, сепак, долг кон некој друг? Можни одговори има цела дузина, а вистинскиот, сепак, ќе го добиеме за многу кратко време. Набргу, нели, по него ќе падне и наведената влада...

Пишува | Љујчо Цвејановски

Брза кучка слепи кучиња раѓа. Сите ја знаеме оваа стара народна поговорка. Во основа, алудира на лошото влијание на брзината и на непромисленоста во изведбата на која било работа во животот. Народот македонски, од дамнина сфатил дека нештата пред воопшто и да се направат, треба „на тенане“, добро да се обмислат и полека, со многу труд и љубов да се изведат.

Арно ама, некој во државата наша постојано избегнува да го послуша гласот на народот. Нонстоп истите те исти ликови, кои, дефинитивно, не го заслужуваат поимот личност. Да, оти тој глас е небитен, а тие и така се најумни, најубави, најимотни и најсакани. Јасно, знаеме дека тоа се случува поради фактот што истите тие елитистички намкори се „навлечени“ на слушање на гласот на странците, чадорот и на други немакедонски извори, но, сепак, редно е, барем одвреме-навреме, некогаш да

дигнат и „рачна“. Уште полошо е тоа што овие „слушатели“ на странска музика (која, дефинитивно, не е рок, џез или што и да е квалитетно и урбан, освен ако идолите од „меѓународна“ не им кажале, ова е јако и добро, слушај го, човеку!), истиот тој народ одамна го сметаа за немиен, за стока и го рамнат со пијаници и со толпа. Како и да е, нивната комуникација со народот ќе беше полезна за сите нас, но, очигледно, кај пучисти и „самокирации“, овој глас не допира...

Брза кучка слепи кучиња раѓа, а во случајот на Заевата влада најверојатно слободниот препев би бил „Брза влада краткотрајни министри раѓа.“ Или беше - краткотрајно владеење? Решете се самите, но индикативноста на Заевото брзање отвори многу прашања. Основното е, чуму брзината толку широко ги отвора неговите чакри и чакрите на дузината послушници и ги тера како недоветни да брзаат во исполнувањето на процедурите што во досегашната практика се спроведуваа по одредени начела, закони и во предвидени временски рокови? Можни одговори има многу, а вистинскиот, сепак, ќе го добиеме за кратко време. Набргу, нели, по него ќе падне и наведената влада...

ЗАЕВ БРЗА ПОРАДИ 11-ГОДИШНИОТ ПОСТ БЕЗ ВЛАСТ?

Првото и многу логично објаснување, кое ќе го слушнете речиси во секоја кооперација е дека ова брзање на Заев и на неговиот СДС (на кој Македонија не ѝ прилега) е сосема природно. Велат, нема ништо чудно во тоа што социјалдемократите, по 11 години во опозиција, толку „изгорени“ и прегорени по власт сега се брзаат да дојдат до неа. проблемот за нив е уште поголем што 90 проценти од народот таа желба за власт не ја поврзува само со економскиот момент и придобивка за нив. Сите нормални знаат дека истите тие ликови од „Павел Шатев“ не „плачат“ само по пари (иако за најголем дел од нив тоа е силен мотив) бидејќи и така ги имаат на „претек“, нај-

често како наследство или, што би рекле, „оставнина“ од нивните комунистички предци, биле тоа политичари, судии, удбаши, директори и ред други носители на какви и да е функции во минатиот систем.

Поголемиот проблем е што „нафатираните“ чеда, кои, по правило - својот имот неколкукратно го зголемија во времето на 11-годишниот „режим“, исто толку години солзите ги ронат по именката наречена моќ. Да, можноста да ја раководат државата и животот на блиските (и подалечните) сограѓани беше свезда водилка во нивната „борба“ со режимот, чијашто единствена мана беше токму фактот што ги оневозможи во уживањето на оваа бенефиција, според нив, здобиена со раѓање.

Затоа ли Заев и врхушката по 11 години пост ги прекршија сите норми, правила и установена практика? За неговите „напатени“ социјалдемократи што побрзо да го почувствуваат вкусот на владеењето и опијатот на моќта што им го носи на недоветните владетели? Затоа ли на сила и „на врат, на нос“ избраа „спикер“ (Џафери никогаш нема да биде ништо повеќе, длабоко им се извинувам на телевизиските презентери што го споделуваат звањето), а требаше само да почекаат да заврши дебатата на конститутивната седница? Затоа ли ја прескочаа традицијата од 12 денови меѓу поднесувањето и гласањето влада? Делумно да, но тешко дека тоа е главниот, поверојатно, во прашање се други мотиви...

ВРАЌАЊЕ НА ДОЛГОТ КОН 13 КОАЛИЦИОНЕРИ?

Другата, многу поверојатна опција е дека Заев и врхушката брзаат поради големиот долг, кој сега со, за нив, конечното макотрпно добивањето власта, мораат и да го вратат. Сите знаат како СДС без М дојде до своите 49 пратеници, иако поради ситна грешка во пресметките на „чадорот“ и покрај инјекција од 70.000 гласови, повторно се покажа како моментен губитник и послаб од

ВМРО-ДПМНЕ. За да се „испере“ и да ја поправи грешката, истата таа алатка за спречување дождот да дојде до вашето тело (некогаш го спречува и сонцето) ја смисли и тиранската платформа, непристоен предлог, кој, едноставно, мораше да се одбие при преговорите со првиот мандатар. Така чадорот сит, а сите тиранисти сосе Заев на број (Касами дури потоа се пишмани).

Сега, очигледно, доаѓа времето новата Влада и Заев да го вратат долгот кон „партнерите“ што ги донесоа на власт. А долгот кон 13 тирански коалиционери, очигледно, е голем. Настрана, симболиката повторно не е на нивна страна. Ако повнимателно следите, муртинскиот самонаречен спасител има некаков си непрокопан долг кон уште понекакви 13 коалиционери?! Баксузна бројка, нема што, но долгот си е долг, а списокот на тирански желби е долг. Ако се сомневате во иднината на нивно спроведување токму од оваа влада, само сетете се на кој јазик на првата седница со која претседателствуваше проговори спикерот Талат. Албански, нели. А околу начинот на кој ќе ја спроведуваат, сетете се само на начинот на кој го избраа спикерот, поднесувањето на предлог-владата и гласањето, па ќе ви „светне“ и околу тоа што значат Заевите „реформи“. Ако по утрото денот се познава, „реформата“ на оваа влада ќе биде кршењето и заобиколувањето на сите установени закони и установени правила на игра. Очекувањата на сите познавачи се дека токму на овој начин ќе се спроведуваат и големаалбанските желби од платформата, настрана продолжението на животот на вонуставното и партиско СЈО, специјални судски одделенија итн., итн., итн.

Значи, дали токму албанската коалициска 13-ка го притиска спасителот Заев и го забрза неговото доаѓање на власт? Има и од тоа, но поверојатно за овој сдсмовски „ворп 8“ е виновен некој друг, истиот тој што од самиот почеток ја раководи политичката перверзија на македонски терен...

„ТИК-ТАК, ТИК-ТАК“ - ВРЕМЕТО МИНУВА, А ЧАДОРОТ ЧЕКА...

Знаејќи дека тиранската платформа, макар била и декларација, не им падна на ум или народски кажано „текна“ ниту на Ахмети, на Села, на Касами и уште помалку на албанскиот премиер-извршител, кој милува тренерки и „адиас“ патики, брзањето на Заев, најверојатно, се должи на исполнување на рокот на сценариото дадено од „чадорот“. Очигледно, истиот тој налогодавец и сценарист има и свој краен рок наложен од повисоките инстанции. И така, гледано хронолошки, и во тој момент, македонското сценарио изгледаше глупаво и нелогично, но со секој чекор и чин (шарени глупости, „бомби“, СЈО, двојазичност во Берн итн.) стануваше сè пореално и, конечно, се реализира со Заевата влада. Веројатно, истиот тој „чадор“ има одреден датум до кој Македонија мора да добие нова и негова влада, која како целосно функционална и со „фул“ капацитет во одреден момент ќе мора да го врати долгот за „услугата“ со чијашто помош и дојде на власт и ја тргна за нив неподобната ВМРО-ДПМНЕ.

Заев може да ги мавта коалиционерите од тиранската 13-ка до утре, а тие можат да чекаат, па и така се навикнати на неговите лаги и самодеманти на кои беа сведоци минатите три години. Но „чадорот“, тој е друга приказка. Со него нема играчка, мавтање уште помалку. Дали двојазичноста може да почeka, со неа и химната, знамето, грбот, но не и името?! Па со истиот тој нововладин Заев со „ворп 8“ во НАТО, па преговори со ЕУ и што ли уште не. Само што ќе се викаме поинаку, малку ќе ни пораснат ушите и место македонски ќе говориме „и-ааа, и-ааа“, нели...

Веројатно, во услови на промена на геополитичките влијанија и политика и при крај на кариерата направена во време на друга, демократска опција, и не е баш убаво да „извисите“ на последната задача. Уште поверојатно, таквата судбина ве натерала да се обезбедите во успешноста на мисијата, па на грбот или, можеби, на табаните на еден македонски камикасе политикант што сте го направиле политичар да напишете „УПОТРЕБЛИВО ДО...“ Па тој сиромашниот, брза ли брза. А добро знаете каде завршуваат политичарите со поминат рок... ■

ЧИЛИМАНОВ: ВЛАДА ШТО ЌЕ ОСТАНЕ ЗАПАМЕТЕНА КАКО ТРАЕН СРАМ ЗА МАКЕДОНИЈА

Составот на Владата што го предложи Зоран Заев е приближно таков каков што може и да се очекува од оваа вештачки создадена коалиција, вели новинарот Цветин Чилиманов, особено кога под притисок на странските дипломати дејствуваат со цел да се одработи поставената задача, а тоа е промена на македонското име, идентитет и внатрешното уредување на државата.

ЧИЛИМАНОВ: Типот луѓе на кои организаторите на ова сценарио можеа да се потпрат во Македонија ни е добро познат, тоа се лица што доаѓаат од криминалното подземје или се дебело поврзани со него, потоа испрани мозоци без свое јас, без образ и без национален идентитет. Од албанскиот блок имаме уценети партии, кои, и покрај тоа што отворено беа пуштени низ вода на декемвриските избори од меѓународниот фактор на кој толку долго му се поклонуваше, сепак се одржувани во живот за да ја одработат оваа последна задача што им е зададена. Гледаме дека албанскиот блок се ремилитаризира, во очекување на пресметка со сè посланата албанска опозиција, додека во исто време и СДС, заедно со своите полициски и убашки структури се подготвува за пресметка со македонската опозиција.

Оттаму не е за чудење што временскиот рок за претставување на новата Влада беше сведен на минимум од страна на нелегално избраниот Талат Џафери. Што воопшто би можело позитивно да се каже за предложените министри? Дека Самка Ибраимовски и Едмонд Адеми ќе донесат некоја странска инвестиција? Дека зголемувањето на даноците што го најаува Драган Тевдовски - Данска ќе овозможи економски пораст? Дека привилегирани кадри од УКИМ како Рената Десковска ќе спроведат некаква реформа во образованието? Да се потсетуваме на ступидностите што со години ги тресеше Алаџозовски? Да очекуваме амнестиран криминалец како Заев и човек што го има на профилите на „Фејсбук“ на половина криминалци во Македонија како Оливер Спасовски да спроведат реформи во судството и да се борат против корупција и за правда?

Дајте да не се будалиме. Оваа Влада беше насилно донесена на власт, воведувајќи ја Македонија во положба на протекторат, со само една цел предвидена од нејзините странски патрони и налогодавци. Сега ќе видиме колку тие ќе бидат способни да го реализираат проектот до крај - да издејствуваат согласност од Грција за планираното и притоа да го контролираат албанскиот национализам што го разбудија со протежирање на тиранската платформа, како единствен начин да му наштетат на ВМРО-ДПМНЕ и да го спасат СДС од изборен пораз. Ова е најмалку Влада на Заев или на Македонија, ова е група платеници и безлични фигури на далечинско управување, кои ќе останат запаметени како траен срам за земјата, за нивниот народ и семејства, кои се испратени, според мене, во однапред загубена битка, која нема да донесе ниту стабилност ни просперитет во Македонија.

ТРАМП И МЕРКЕЛ ВО КОНФЛИКТ

САД И ГЕРМАНИЈА ЌЕ СЕ СУДРАТ НА БАЛКАНОТ?

Засега вербалниот конфликт меѓу администрацијата на Доналд Трамп и владата на Ангела Меркел не само што е од голема опасност за глобалната безбедност и востановениот светски поредок туку и за малите нестабилни региони како нашиот, каде што се испреплетуваат многу различни интереси, а земјите во него не можат да се договорат дека формирањето „мала економска ЕУ“ е најдобар начин да ги заштитат своите интереси. Доколку наскоро тензијата меѓу Берлин и Вашингтон не запре и доколку не се договорат како ќе се решаваат отворените безбедносни и геостратејски теми, Македонија, заедно со Србија, Украина и со Турција, е меѓу најранливите места на планетата каде што може да избие курцшлус

Пишува | Горан Момирски

Иако САД и Германија, како најголеми сојузници во НАТО, се две централни држави во западната оска и имаат исти или слични интереси во најголем дел од надворешната политика, последниот конфликт инициран од инсистирањето на Трамп Германија да го намали трговскиот дефицит, кој според него е во висина од повеќе од 250 милијарди евра само поради тоа што Меркел ја злоупотребува ЕУ, покажува дека светот се наоѓа пред нова реалност и тензии.

Секое попуштање на Германија пред барањата од САД за

преиспитување на трговските договори и почнување билатерални преговори може да значи огромно намалување на приходите и почеток на криза која никој не може да претпостави каде ќе се движи. Особено никој не може да претпостави колку силни ќе станат германските ултранационалисти кои во услови на богата држава, која прави десетици милијарди суфицит со сите покриени долгови, дојдоа до 15 % поддршка само поради бегалците, кои ѝ се неопходни за да го задржи растот на економијата. А пред 70 години видовме каков резултат носи подемот на неонацистите и на сиромашните граѓани.

Паралелно со трговската војна која е пред портите, Германија има уште неколку причини да ја прифати фрлената ракавица од Трамп и да влезе во дипломатски судир.

САД се едни од најголемите противници на проширувањето на бројот на постојните членки на Советот за безбедност на Обединетите нации со две нови членки. Германија и Јапонија, иако и Индија, Пакистан и Бразил, се меѓу светските држави што сакаат постојано право на збор во извршното тело на светската асамблеја. За да го постигне тоа што не може како постојан член на Советот за безбедност на ОН, Германија бара алтернативни начини за поголемо светско влијание. Не ретко германските политичари, и без да се инволвирани во изборна кампања, повторуваат дека Германија треба да има своја автентична надворешна политика покрај таа во рамките на ЕУ и на НАТО.

Европска армија под команда на Берлин е трн во околото на Белата кука

Истовремено мора да се каже дека Германија, иако јавно нема посебни воени амбиции поради своето минато во Првата и во Втората светска војна, срамежливо се обидува да ги искаже своите желби за силен фактор, пред сè, во мировните мисии како воведна точка во порелевантен воен фактор. Пред сè за да создаде простор за економски пробив на нејзините компании во постконфликтните општества. Познато е дека најголемите бизниси на глобално ниво се тие за реконструкција на земјите што биле во конфликт, а тие бизниси досега ги земаа најчесто фирмите што ги предводеа воените мисии, во прв ред САД. Германија сака да ја промени таа состојба, во која таа секогаш е трета или четврта во редот, по Франција и по Британија, кога се дели бизнис-колачот.

Затоа не случајно е тоа што лани во ноември јавноста дозна за „нонпејпер“ на германското Министерство за одбрана за редефинирање на силите на Европската унија, кое за многумина, особено за американската мисија во НАТО, е почеток на создавање европска армија. Вакво нешто САД објективно никогаш нема да прифатат откако по Втората светска војна од темел ја изградија германската држава и армија и до ден-денес е безбедносен гарант на стариот континент.

За дел од американските и од британските медиуми и аналитичари овој процес на создавање армија поинаква од таа на НАТО, а под целосна команда на Берлин, е веќе почнат од страна на Берлин и, колку и да е тој нереален, е крајно опасен по американското влијание во светот. Пред сè, затоа што ваква армија може без прашање на САД или на Лондон во иднина да влегува во договори за заеднички мировни и други операции со Русија, Кина, Индија, Африканската унија и со други земји и организации.

Според американскиот магазин „Форин афејрс“, Берлин веќе почнал со прикриени операции за драматична промена на безбедносната политика, со тоа што во Бундесверот интегрира

единици од помали држави. Според влијателниот американски медиум, Германија веќе го почнала радикалниот чекор со спојување воени единици на Чешка и на Романија во својата армија. Во наредните неколку месеци дел од силите за брза интервенција на Бундесверот ќе стане романската 81. механизирани бригада, а чешката 4. бригада за брзо распоредување ќе стане дел од германската 10. оклопна дивизија.

Според Карло Масала, професор по меѓународна политика на Универзитетот на германското Министерство за одбрана во Минхен, со овие чекори Германија сака да покаже дека сака да продолжи со европската воена интеграција дури и ако другите членки на ЕУ сè уште не се подготвени за тоа.

И САД со своја математика за конфликт

Кога на претходните причини за нарушување на односите меѓу САД и Германија ќе се додадат и забелешките што Вашингтон ги има за „корисните“ односи меѓу Берлин и Москва и кокетирањето на Меркел со кинеската влада, станува јасно дека светот може да се соочи со сосема нова реалност во која САД нема да бидат единствените што ќе ги диктираат глобалните трендови.

Германија воено и политички не може сама да ја наруши оваа позиција, но затоа во координација со Русија, Кина, Индија и со Франција може да го урне досегашниот светски поредок. А, според нејзината изјава дадена по самитот на НАТО и на состанокот на Г7 „стабилните врски градејќи од крајот на Втората светска

војна во некоја мера се завршени“. Во ист остар тон порака до САД испрати и министерот за надворешни работи, Зигмар Габриел, кој смета дека „кратковидните политики на Трамп се спротивни на интересите на ЕУ, со што нема простор за тврдењата дека последните пораки од Германија се само личен став на Меркел.

За САД се спорни и плановите на Германија за енергетските коридори преку кои ЕУ ќе се снабдува со гас и со нафта во иднина. Вашингтон инсистира на енергенти од Катар, Азербејџан и од други азиски земји кои се под контрола на американски или на британски фирми, а Германија нема проблем во огромен процент да биде зависна од руските енергенти, што е причина САД да не го прифатат со задоволство новиот гасовод „Северен тек“.

Малите ќе страдаат ако продолжи непријателството меѓу големите

Македонија е една од точките каде што во моментот се прекршуваат интересите на неколку главни фактори на глобално ниво. За нас се заинтересирани и САД, кои беа и најконкретни преку Хојт Ји (без разлика дали тој го има полниот легитимитет на новата администрација на Трамп), и Германија, која покрај стратегискиот интерес е загрижена дали можеме да издржиме нов налет на бегалци ако Ердоган ги оствари најавите за пропуст на 3 милиони бегалци од турска територија.

Покрај нив, тука се и Русија, која ја користи Македонија како пример за потврдување на исправноста на своите принципи во дипломатијата, и Кина, која ја гледа земјата како еден од коридорите преку кои најлесно и најбрзо може да ја дистрибуира својата стока кон ЕУ.

Се разбира не смеат да се забораваат и Турција, како доминантна воена и политичка сила во регионот, Грција, Србија, Бугарија и Албанија, кои што имаат свои интереси во Македонија.

Најголемиот дел од овие земји во Македонија имаат посебни национални и интереси како дел од некоја меѓународна организација. Па, така САД имаат интерес како држава и посебен интерес како членка на НАТО, Германија има едни интереси како национална економија и миграција, а поинакви или барем малку различни како членка на ЕУ. Никој не може да претпостави што ќе се случи и во Македонија и во сите нестабилни региони доколку дојде до разбивање на кохезијата меѓу членките на НАТО, пред сè меѓу САД и Германија.

Како ќе се одвива спроведувањето на националните интереси на Германија виз-а-ви интересите на НАТО доколку ескалира конфликтот што тлее меѓу овие две земји. Да бидеме реални, сè уште е далеку денот кога владите во Вашингтон и во Берлин ќе влезат во отворен судир, но последните изјави од двете страни покажуваат дека може да е блиску денот кога секоја од страните ќе тргне по свој пат. Како во таа ситуација ќе реагира Македонија? Ќе ја избере ли Германија како најголем трговски партнер или САД како земја со која имаме потпишано договор за стратегиско партнерство? Може ли Македонија и другите како неа да бидат неутрални додека во Вашингтон не дојде нов претседател затоа што Германија тврди дека Трамп е причината за новиот конфликт.

И, конечно, како во иднина ќе се однесуваат разните вооружени формации во регионот кои дури и кога не се под контрола на странски фактори често се водат од интересите на најголемите и на најмоќните, особено кога и нивните интереси се исти. ■

Пишува | Лјачо Сџанковски

Кабината за туширање беше замаглена од врелата вода што лееше врз главата и телото на Зеко. Тоа беше единственото место каде што можеше да се отпусти и да ја доживее чистата слобода на егзистенцијата. Борбата што ја водеше со сите средства сите овие години, конечно резултираше со успех.

- „*Per aspera ad astra*“ – преку трње до свездите. Пророштвото се остварува. Конечно, тој ќе стане владетел, а оваа мисла му даваше животинска енергија, со која, за волја на вистината, го преора теренот и компензираше 180 000 гласови разлика за само две години.
- Еј, тој повторно загуби, по толку тегнење тестиси и истискување дисаѓи, па да не беа меѓународните сатрапи, а и цела Европа и Америка да се стават зад неговото интронизирање, па другарите од Берн, па милите и драги комшии од Голема Албанија, ќе загубеше, ехееееј, голема војска се собра од секаде за да зацарува Зеко, миленикот на НАТО и на ЕУ и на сите педери и нимфоманки што ги управуваат овие перверзни организации.
- А македонскиот народ и народностите?
- Немој сега да ме заморуваш со тривијални и популистички прашања – му се вдаде Зеко на другиот во себе.

Имено, Зеко е хомо дуплекс, како што е, впрочем, и секоја личност со толкава историска магнитуда. Првиот Зеко е предатор, амбициозен и бескрупулозен алфа мажјак со насмевка што плени. Навидум е питом како зајче, но за миг знае да се претвори во бесен црн пантер и да нападне со монструозна сила и гнев. Тие, што ќе го потценат, стануваат негов лесен плен. Како и секој ловец и месојадец, тој нема скрупули кога доаѓа часот за вечера, тогаш ќе го видите во неговиот застрашувачки сјај.

Вториот во Зеко, но, исто така, дел од оваа комплексна личност, е прагматичен бизнисмен со чорбациски менталитет. Тој е поврзан со масите, посебно со оние од руралната провиниенција.

Чудесно е, колкава е довербата кон него од страна на селаните, кои ги наполнија своите амбари од субвенциите што ги делеше коалициската влада на ВМРО-ДПМНЕ, довербата на сите тие вечно незадоволни паори кон тој другиот во Зеко, кој знае да вети брда и долини кога е во прашање среќата на народот.

Додека водата го миеше од косата шампонот против првут што го рекламираше Роналдо од Реал Мадрид, Зеко повторно потопа во мислите.

- Не смеам да потфрлам. Та, јас сум кралот на корнишоните. Ова ќе биде мојот ултимативен триумф. Најмоќната жена во Европа ќе ме чека на интимна вечера во нејзиниот таен апартамент во Брисел.

Тој повторно ги провери атрибутите на својата машкост. Беше задоволен, сè беше на место и во целосна готовност. Овој пат ќе ѝ покаже кој е Зеко. Плус шампањ, како во филмовите со Џејмс Бонд. Само „чадорот“ да не му се набие во оваа интима над интимите. Јавајки ја неа, ќе ја јава Европа како некогаш Наполеон Бонапарта.

- „*L'argent, l'argent et tout le monde*“ – велеше Наполеон. Зеко отсекогаш ја мантраше оваа изрека на Бонапарта – „пари, пари и целиот свет“ – тоа беа херојските денови на банката на Ротшилд од Франкфурт.

Зеко беше голем љубител на пари. Тој, иако во најубавите години од животот, сепак знаеше што е тоа работа и што е тоа бизнис. Порасна на нива и од овој тврд реалистички амбиент ја црпеше својата мудрост, но и ги градеше своите стратегии. Така стана бесчувствителен кога требаше да ги остварува своите интереси. Тврд и без трошка емоција, како што се пространите ниви на македонската почва натопена со крв.

- Но, како што вели Вилхелм Рајх, кого ФБИ го измалтретира до смрт поради своите психотерапевтски методи што ги практикуваше во педесеттите година на Флорида, САД, а во кои сексот беше дел од неговите програми за ментална, но и психофизичка рехабилитација, метод на излекување, кој властите го видоа како неморален и опасен, па го затворија во самица и таму го убија. Значи, ресетирање на измалтретираниот систем преку копулација и оргазам.
- „Ики кеф ем бир лезет“ – (два кефа и еден лезет) – си промрмори Зеко како за себе. Ќе се дотера, ќе се измазни, ќе биде како жиголо од Калабрија. Првата дама на ЕУ ќе полуди од среќа кога ќе го види, а, пак, корнишонот!? Е, тоа ќе ја исфрли во стратосферата. Знае Зеко како треба. За сеопшта среќа!

Времето се тенчеше, требаше да се прекина оваа медитација и да се тргне кон целта. Оеднаш му светна нешто во најчувствителниот дел од мозокот.

- А Еди?! Тоа што дојде во тренерки силно ја изнервира најважната жена во хиерархијата на бирократите на ЕУ. Таква дрскост на посвојување не може да помине кај олку моќна и горда жена. Селанец. Таа мрази мачоисти, па макар имале и магарешки фалус. Затоа вчера на заедничката вечера со премиерите од Западен Балкан таа толку брзо и ефикасно го откачи дрскиот Арнаут и фати да кокетира со претседателот Волчиќ.

А овој остана гневен и незаинтересиран поради политиките на ЕУ кон Косово. Но, тука е Зеко, со неоделивата насмевка.

- Кога ќе ја изнаедам вечерва со орјашки оргазам, ќе почне да ми јаде од рака. А тогаш може и Тито нов на Балканите да станам.
- Ах, што велеше Балзак – „нема поголемо уживање отколку уживањето во чекањето уживањето да дојде“ – си мислеше Зеко додека ги облекуваше своите бели кошули пред огледалото изработено од Сваровски. ■

НИЕ ГИ ПРЕФЕРИРАМЕ ГРЦИЈА И ТУРЦИЈА, А СТРАНЦИТЕ НАШИОТ ОХРИД

Тие што сè уште немаат решено каде и како ќе летуваат (преку агенција или во сопствена режија) уште ги разгледуваат сите опции и за надвор, но и за одмор во домашните туристички центри. Првичните оценки се дека годинава во земјава ќе има значителен пораст на бројот на странски туристи, но и дека многу наши граѓани ќе одат да летуваат надвор од земјава

Пишува | Александрија Сивковска

Туристичката сезона веќе на големо почна. Туристичките работници очекуваат успешна летна сезона. Тие што планираа да летуваат во јуни, пред сезона, одамна си имаат избрано аранжмани, па веќе ги пакуваат и куферите за одмор. Пред и посезонските пакети за летување се поевтини, поради што се и распродадени, а тие за сезоната се малку „посолеени“, па уште ги чекаат своите клиенти. Како и да е, тие што сè уште немаат решено каде и како ќе летуваат (преку агенција или во сопствена режија) уште ги разгледуваат сите опции и за надвор, но и за одмор во домашните туристички центри. Првичните оценки се дека годинава во земјава ќе има значителен пораст на бројот на странски туристи, но и дека многу наши граѓани ќе одат да летуваат надвор од земјава. Најпривлечни дестинации во странство остануваат Грција и Турција, а сè попривлечни стануваат и egzотичните дестинации како Куба, Сејшели, Малдиви, Занзибар, Маврициус, Бали, за тие со подлабок џеб.

Од Сојузот на стопански комори (ССК) информираат дека цените за аранжманите во Грција годинава се нешто повисоки, додека понудите за Турција се исклучително поволни и се движат од 299 евра по лице, вклучувајќи авионски превоз и хотел со пет ѕвезди.

Оттаму апелираат граѓаните да патуваат со етаблирани агенции, добро да ги разгледуваат аранжманите и двапати да проверуваат какви договори потпишуваат за да не бидат изманипулирани и за да не ги добијат услугите што претходно им биле ветени.

■ **Туристичката понуда за оваа летна сезона е различна. Покрај вообича-**

ените аранжмани за Грција и за Турција, се нудат и Шпанија, Азуриот Брег, Малдиви, Сејшели, Маврициус, Бали, Куба,... Најбарани се Грција и Турција со регионот на Анталија најмногу, пред сè, поради добрата организираност, високиот квалитет на услугата во хотелите, морето и поволната клима – вели претседателот на Туристичко-угостителската комора при ССК Аркан Керим.

Според него, дел од аранжманите за Грција и за Турција се веќе продадени, но поголем број од граѓаните поради неизвесната политичка состојба во земјава сè уште не решиле каде ќе летуваат.

■ **Македонските граѓани сè повеќе се определуваат за летување двапати, пред и по сезона, место еднаш во јули или август** - спомена Керим.

Причина за минималното поскапување на аранжманите за Грција е конкуренцијата од српска страна. Тоа посебно важи за Халкидики.

■ **Во однос на цените, има мали поместувања нагоре, но долгогодишното партнерство влијае да нема поскапување кај нас, што не се одразува ниту на квалитетот на патувањето, ниту на услугата** - убедуваат од ССКМ.

Досегашното искуство покажува дека граѓаните повеќе одат на проверени дестинации, каде што летувале години наназад.

Од домашните дестинации туристичките агенции ги нудат Охрид и Дојран. Цените за Дојран се движат околу 200 евра, а аранжманот вклучу-

ва седум полупансион во хотел со пет ѕвезди.

Интерес за македонските капацитети, освен од домашните, се очекува и од странските гости.

Според процените на Туристичко-угостителската комора на Македонија (ТУК) најголем показател за тоа како ќе помине годината е Охрид, кој оваа претсезона беше полн со гости. Особено за велигденските празници, кога градот живееше во атмосфера на главната сезона, малку помалку за први мај, но сега, во претсезоната, пополнетоста е повторно импресивна.

■ **Резервациите и интересот за Македонија годинава, навистина, се зголемени. Очекуваме, доколку сè се одвива како што треба и доколку имаме стабилна ситуација во земјава, да донесеме околу 20 отсто повеќе туристи** – најавуваат туристичките работници.

Годинава Охрид, освен традиционалните посетители од соседството, Турција, Србија, Бугарија и Грција, очекува и нови туристи од Холандија, Белгија, Полска, Израел.

За пораст на туристичките посети придонесуваат и повољните авиолинии.

Освен редовните авионски линии од Охрид за Базел, Цирих и за Лондон, како и чартер – летовите од Холандија, Белград, Брисел и Тел Авив, од 22 јуни почнуваат и чартерите од Катовице во Полска.

■ **Еднаш неделно, по 200 полски туристи ќе доаѓаат на Охридско Езеро благодарение на договорот што го потпишавме со еден од најголемите полски тур-оператори** – објаснува генералниот директор на „ТАВ Македонија“, Алпер Ерсој.

Пресметките на „ТАВ Македонија“ за летната сезона 2017 година покажуваат дека на охридскиот аеродром „Свети апостол Павле“ треба да пристигнат две илјади патници од Брисел со „Томас Кук“, 2.300 патници од Белград со „Ер Србија“, 2.600 патници од Тел Авив со „Аркија“.

Дополнително, годинава се очекуваат 183 авиони од Амстердам преку „Корендон“ и „ТУИ“ со речиси 30 илјади холандски туристи.

■ **Во 2009 година на охридскиот аеродром „Св. апостол Павле“ имавме 36 илјади патници за цела година. Оваа година во текот на летото на охридскиот аеродром ќе имаме 30 илјади патници само од Амстердам** – вели директорот Ерсој.

Домашните туристички работници веруваат дека во земјава може да се очекува значително зголемување на бројот на посетители.

■ **Ние мислиме дека во наредните пет до шест години можеме да стигнеме до четири или пет милиони странски гости во Македонија ако се продолжи со оваа динамика на развојот на туризмот, со организирање на евтните летови, потоа ако се продолжи со субвенциите за промовирање нови дестинации, нови туристички гости да се носат во Република Македонија** – заклучува првиот човек на туристичко – угостителската комора при ССК, Аркан Керим.

Во последната публикација на Државниот завод за статистика е наведено дека Турците се најмасовни кога станува збор за повеќедневен одмор. Австријците и Германците најмногу трошат за сместување, Холанѓаните доаѓаат за летен одмор, Бугарите се први кога станува збор за пазарување. ■

ПОЧНА ДА РАБОТИ ГЕРМАНСКАТА ФАБРИКА „ЛУТЕКС“ ВО ВЕЛЕС

Фабриката за производство на технички и индустриски текстил „Лутекс“, инвестиција на германската компанија „СТС Текстајлс“, почна да работи во кругот на поранешната фабрика „Нонча Камишева“ во Велес.

На почетокот ќе бидат вработени 50 лица, а во следните пет години се планира да бидат ангажирани до 1.000 лица. Првичната инвестиција се проценува на околу 4 милиони евра, а во следните пет години ќе бидат инвестирани до 7 милиони евра. Повеќето од производите ќе се извезуваат во Германија, Франција, Италија и во Полска.

Германската компанија ја најави намерата за инвестирање во февруари минатата година сакајќи да инвестира во Демир Хисар, но од објективни причини подоцна е донесена одлука фабриката да се отвори во Велес.

ПОНУДИ ЗА РАБОТА ОД 25 КОМПАНИИ НА САОМОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ВО ШТИП

Дваесет и пет компании од источниот регион понудија работни места за невработени лица на вториот Саем за вработување, кој се одржа во галеријата „Безистен“ во Штип.

Преку овие саеми младите луѓе ќе се одлучат да ги избират електро-техничките струки бидејќи токму на пазарот на трудот се бара ваква квалитетна квалификувана работна сила. Според анализите на Агенцијата за вработување, на саемиите за вработување во 2014 и во 2015 година имале над 79.000 посетители, а компаниите преку овие саеми примиле над 21.000 барања за работа.

Од 750 компании што учествувале на ваквите саеми некаде околу 2.500 луѓе директно се вработиле.

ЗГОЛЕМЕН ТОВАРНИОТ ПАТЕН ПРЕВОЗ, НАМАЛУВАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ И НА КАРГОТО

За 69,6 проценти е зголемено количеството на превезена стока во товарниот патен превоз во првиот квартал годинава споредено со првиот квартал лани, а во железничкиот и во воздухопловниот има намалување за 18,5 проценти, односно за 30,2 проценти, објави Државниот завод за статистика.

Во однос на четвртиот квартал лани, количеството на превезена стока во товарниот патен превоз е зголемено за 24,6 проценти, во железничкиот е намалено за 19,8 проценти, а во воздухопловниот превоз намалувањето е за 14,3 проценти.

Според статистичките податоци, во првото тримесечје од годинава во однос на истото тримесечје од 2016 година,

во патниот патнички превоз бројот на превезените патници е зголемен за 1,4 проценти, во градско-приградскиот превоз за 6,9 проценти, во воздухопловниот превоз за 7,1 процент, а во железничкиот е намален за 38,6 проценти.

Во однос на четвртото тримесечје од 2016 година, бројот на превезените патници во патниот патнички превоз е намален за 5,8 проценти, во градско-приградскиот превоз за 0,5 проценти, во железничкиот за 37 проценти, додека во воздухопловниот превоз намалувањето изнесува 10,5 проценти.

АД ЕЛЕМ НАСКОРО СО НОВА АДМИНИСТРАТИВНА ЗГРАДА

Кон крајот на јуни целосно ќе биде готова новата административна зграда на АД ЕЛЕМ, инвестиција од 15 милиони евра. Објектот е на осум ката и се простира на површина од 10.000 квадратни метри. Има и подземан паркинг-простор на три нивоа со 200 паркинг-места.

Деведесет и девет отсто од зградата е веќе готова, испитани се сите инсталации и останува само да се завршат некои помали гипсарски и молерски работи. Во меѓувреме во фаза на изработка е и мебелот, кој треба да е готов до крајот на јуни и да се монтира новонабавениот систем

НА МОРЕ СО ВОЗ: „ХЕЛАС ЕКСПРЕС“ ЌЕ СООБРАЌА НА ЛИНИЈАТА СОЛУН - СКОПЈЕ - БЕЛГРАД

Експресниот воз „Хелас експрес“ повторно ќе почне да сообраќа меѓу Скопје, Белград и Солун од 1 јуни годинава.

за интегрирано управување SCADA, по што ќе следува селене на околу 500 вработени од компанијата во новиот објект.

Во новиот објект ќе се сместат и вработените од ЕЛЕМ Турс и од ХЕС „Треска“, кои сега се во изнајмени објекти, за кои годишно се плаќа по 200.000 евра кирија.

Од ЕЛЕМ најавуваат дека, во согласност со законските обврски, доставиле извештај до Регулаторната комисија за работењето во минатата година и предвидувања за идната и оти нема да бараат зголемување на цената на електричната енергија.

Од 1 јуни возот ќе тргнува секое утро во 4:45 часот за Солун, а ќе се враќа секој ден во 18:30 часот. За Белград ќе тргнува секоја вечер во 22 часот, а ќе се враќа во 18:30 часот. Повратен билет ќе чини околу 20 евра.

Покрај Солун и Белград, летово МЖ воведува и специјални понуди за Загреб и за Љубљана. Повратните билети ќе чинат 59 евра за Загреб и 75 евра за Љубљана.

Новите меѓународни линии по поволни цени би требало да придонесат да се зголеми интересот на македонските патници за возење со воз.

„МУДИС“ ГО НАМАЛИ КРЕДИТНИОТ РЕЈТИНГ НА КИНА

Меѓународната агенција за рејтинг „Мудис“ соопшти дека го намалила кредитниот рејтинг на кинескиот долг бидејќи прогнозира зголемување на задолжувањето на земјата и забавување на економскиот раст.

Рејтингот на кинескиот долг се намалува од ниво А3 до А1 со стабилна перспектива, нагласи „Мудис“.

Намалувањето на кредитниот рејтинг се појаснува со фактот дека „финансиската стабилност на Кина ќе се влоши малку следните години, при што вкуп-

ниот обем на долгот ќе продолжи да се зголемува, додека потенцијалниот раст ќе бележи забавување“.

Реформите, предвидени од режимот во Пекинг за борба против финансиските ризици, може да го забават, но не и да го спречат зголемувањето на долгот на земјата, нагласи „Мудис“.

Агенцијата очекува економскиот раст на Кина да падне на околу пет отсто годишно следните пет години. Пекинг предвидува раст од околу 6,5 отсто за оваа година.

ЦРНА ГОРА БАРА СЕЗОНСКИ РАБОТНИЦИ, ПЛАТА 2.500 ЕВРА

Сите мислат дека сезоната за одмор во Црна Гора почнува во јуни, а завршува во септември, но не е така. Во некои градови трае многу подолго, а земјата ги отвора вратите за сезонските работници.

Најмногу се бараат готвачи, помошник-готвачи, собарки и хигиеничарки. Најдобро платени се готвачите, кои земаат од 600 до 2.500 евра месечна плата. За разлика од нив, најмалку платени како

сезонски работни се собарките и хигиеничарките, кои земаат од 300 до 400 евра месечно.

Со работата оди и сместување и храна. По некој период работникот добива лична карта и документи, бидејќи казната за непријавен работник може да стигне и до 2.800 евра. Сепак, мора да се помирите дека треба да помине одреден период пред да се случи тоа.

ИТАЛИЈА ГИ УКИНУВА МОНЕТИТЕ СО ПОМАЛА ВРЕДНОСТ

Италијанскиот парламент донесе одлука дека од јануари следната година ќе се укинат монетите од еден и два центи.

Укинување на монетите со мала вредност ќе резултира со заштеда од околу 20.000 евра годишно. Италијанската влада од воведувањето

на еврото во 2004 година потрошила повеќе милиони евра за производство на монетите со мала вредност.

Италијанската новинска агенција објави дека со оваа иницијатива сите цени во Италија ќе се заокружат на најблискиот износ. И другите членки на ЕУ, вклучувајќи ја и Германија, исто така, ја разгледуваат можноста за укинување на монетите од еден и два центи.

ЧЕТВРТИ МЕСЕЦ ПО РЕД РАСТ НА ИНФЛАЦИЈАТА ВО ЈАПОНИЈА

Инфлацијата во Јапонија, мерена со индексот на потрошувачките цени, порасна одново во април, четврти месец по ред.

Тоа е најдолг период на нејзиниот раст од средината на 2015 година, но нејзиното ниво и натаму е далеку под поставената цел.

Вкупната инфлација во април изнесувала 0,4 проценти, а кога ќе се исклучат цените на свежите прехранбени производи, зголемена е за 0,3 отсто, што е највисока стапка од април 2015 година.

ЧЛЕНКИТЕ НА ЕВРОЗОНАТА СО ПОДОБРА ФИСКАЛНА ПОЗИЦИЈА

Европската комисија соопшти дека членките на еврозоната ја подобриле својата фискална позиција, што е сигнал на растечка финансиска стабилност. Тие, исто така, препорачаа излез на Хрватска од Постапката за прекумерен дефицит.

Поради подобрената состојба на јавните финансии во Португалија и во Хрватска, Комисијата во редовниот извештај соопшти дека сака да ја прекине дисциплинската буџетска постапка против двете земји, што ќе мора да го поддржат министрите за финансии на ЕУ.

Рекоа, не порекоа

**АНТОНИО
МИЛОШОСКИ**

Што сака да сокрие Зоран Заев во предлог-програмата на новата влада и во предлог-листата за нејзини кандидати е суштинското прашање што се поставува откако е обелоденет шверцерскиот обид на СДС да се даде само еден ден, првпат во историјата на Македонија, за анализа и разгледување на предлог-програмата и на листата на кандидати за новата влада.

**ЃОРГЕ
ИВАНОВ**

Отворањето на преговорите во поглавјата 23 и 24 за правосудство, основните права, правда, слобода и безбедност ќе го дадат неопходниот поттик за интензивирање на реформските процеси. Статус квото не смее да продолжи. Нам ни е неопходна трансформирачката моќ на пристапниот процес, како и обединувачката моќ на процесот, за соочување со длабоката политичка поларизација во земјата.

**НИКОЛА
ГРУЕВСКИ**

Станува збор за набрзина создаден состав на влада што треба да ги задоволи апетите на челните луѓе во партиите без воопшто да се гледа за нивната стручност, за нивното искуство во минатото. Многу од нив се со криминални и корупциски афери во своето досегашно работење. Така што не може да стане збор за реформска влада, напротив може да стане збор за антиреформска влада.

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

КОЈ НЕМА, НЕМА ПРОБЛЕМИ - КОЈ ИМА, ИМА И ВАЛКАНИ АЛИШТА

Љубчо Георгиевски

Роден на:
17 јануари 1966 година во Штип

Образование:
Одличен и компаративна книжевност на Филолошкиот факултет во Скопје

Професија:
Политичар и бизнисмен

Пребарувајќи по интернет за Љубчо Георгиевски, ќе сфатите дека за него постои само една константа и таа нема врска со војводската титула заработена во дамнешните деведесетти. Него го интересираат парите, бизнисот ако употребиме еуфемизам, а за другото ќе се договориме - час е десно, час лево.

Првиот претседател на ВМРО-ДПМНЕ, првиот потпретседател во независна Македонија, поранешен премиер, е многу расположен човек и им стои на располагање на тие што се на власт. Кога изгледа дека ќе дојдат на власт, исто така, им стои на располагање. Нему можете илјадапати да му се налутите, да се скарате со него, да го исфрлите од дома како партал, но тој со сето големо срце и душа повторно ќе ви се врати. Како партнер. Како верен коалициски другар. Како што

синтагмата политичар-бизнисмен е составена од „политичар“ и „бизнисмен“, така и настапува личноста Љубчо Георгиевски - од позиција на политичар, поранешен, но и контроверзен, се појавува кога ќе затреба, како бодеж, да подбоцне, да пушти вода на воденица, да скокотне, а потоа се повлекува во бизнисменскиот спокој и ги бере плодите од своето прво јас. Час лев, час десен, малку политичар, главно бизнисмен. Неделава Љубчо беше сеприсутен, прво како бизнисмен испровоциран од сличен на себе. За гуша се фатија Љубчо Георгиевски и Петар Гошев. Обвинувања за криминал, навреди и прашања си упатија еден на друг за времето кога биле на власт и функција. Георгиевски го обвини Гошев дека ја банкротирал Македонска банка, Гошев, пак, го потпраша како се збогатил до „средно богат“.

■ „Петар Гошев, очигледно, има црна дупка во меморијата, штом не се секава на петте години во кои како гувернер му служеше на ВМРО-ДПМНЕ и на Никола Груевски, а притоа многу успешно ги бранеше нивните политики. Во тој контекст секако треба да ѝ објасни на јавноста како

заеднички и во договор со ВМРО-ДПМНЕ ја банкротираа Македонска банка. Тоа е единствената банка којашто не е ликвидирана од финансиски причини, туку по волја на гувернерот“.

■ „Драг наш шегобиец, Љубчо! „Благовестие“ на твојата почитувана сопруга не рекетираше туку, ненадејно, фирмите самите почнаа доброволно да ѝ префрлаат пари. Од чист хуманизам. Торбите со кеш, што секој ден ги прибираше твојот директор на Царинарницата на Македонија (осуден во отсуство, скриен со години кај соседите), „доброволно“ му ги полнеа транспортните организации и тој „дневен пазар“ или дневен „доброволен прилог“ (од увозниците и од извозниците) „самариќански“ им ги подаруваа на сиромашните (или, пак, си го делевте меѓу себе?); и никој не зеде мито во милионски износи од продажбата на „Окта“, на „Телеком“ и на други компании“, пишува Гошев.

Ете така тече разговор меѓу двајца бивши кои изгледа имаат многу што да си кажат, но и да покажат.

Од друга страна, политичарот Георгиевски, оној актуелниот, не од бившото време, сакал да влезе во владата на човекот кој му се закануваше дека ќе го „гаѓа“ со бомби. Оној кој сите со слечени гаки ги држи в раце - бомбашот Зоки.

■ „Јас сум 90 проценти убеден, еве оставам 10 проценти, дека оној дел во кој се министри и функционери на ВМРО е снимано од СДСМ. Цело време викам УДБА за да го заштитам СДСМ. Еве ви кажувам СДСМ снима, што сакаат друго да ви кажам“, изјави лидерот на ВМРО-НП, Љубчо Георгиевски, во интервју за ТВ „24 вести“ пред 2 години.

■ „Ако дозволите, во периодот што претстои на јавноста ќе ѝ стане јасно зошто гос-

подинот Љубчо Георгиевски калкулира во матно во овој период обидувајќи се да ги изедначи двете страни. Ако е опозиционер, ќе излезе јасно и гласно ќе застане против тоа. Ако е нешто друго, најверојатно го прави тоа што го прави. Вистината за Македонија, реков, нема да поштеди никого, знаејќи го тоа, тој најверојатно се обидува да си купи некое приврзаништво со Груевски, но и со сите други“, рече Заев, кој иако е во иста бранша со Георгиевски, во бизнисот, не сфаќа дека погрешно е работите да се гледаат црно-бело. И онака најчесто се матно-поматно.

Оттогаш наваму многупати се сакаа и отсакуваа, а денеска, кога Заев е на прагот да основа своја влада, кудениот Љубчо е прв да му понуди кадри. Добро, можеби втор, тука е и братот Љубе, дарезлив на кадри.

По формирањето на владата со албанските парламентарни партии, Зоран Заев ќе почне преговори и со опозициски вонпарламентарни политички партии и коалиции со цел да бидат вклучени на одредени нивоа во извршната власт. Секако, врти-сучи, ќе се сведе на пари, а кај што се парите, таму е и бизнисот, а каде што е бизнисот, таму е и Љубчо. Опозициската тројка на дугме, војводата, братот и генералот, кои на последните парламентарни избори не освоија ниту еден пратеник, водат интензивно директни шуш-буш средби и конкретни преговори за да бидат вклучени во власта. Преговараат да бидат вклучени во пониските ешалони - фотелјичка овде, фотелјичка онде. И така, кога ќе се сврти тркалото, час со едните, час со другите, повторно сè ќе се сведе на парите, а каде што се парите, таму се и бизнисмените. Каде што се бизнисмените, таму е и војводата.

■ (Р.Р.)

Рекоа, не порекоа

**СОЛЗА
ГРЧЕВА**

Конечно, не од Иванов, туку од СДСМ дојде амнестија на кадрите на ДУИ, сега предложени дури и за министри. Траба да ми направат лоботомија, ништо помалку од тоа, па да верувам дека започнала борбата со криминалот. Јас не тврдев дека се вовлечени во криминал, туку оние кои не ги извадија од уста цели 10 години. Амнестија, драги мои. Ништо друго. Во таква селективна борба не верувам.

**БИЛЈАНА
ВАНКОВСКА**

Можеби не сме демократија, ама сме богата држава кога можеме да си дозволиме куп вице-премиери и 7-8 министри брз ресор! Владата како место за вдомување на сè и сешто, а уште не ни стасале до другите позиции... Јас не сум разочарана - не ни очекував нешто подобро од партии кои не сфатија дека тие не се важни, а дека општиот интерес налагаше мала и компетентна, експертска влада.

**СОТИР
КОСТОВ**

Сите ни велеа дека ова ќе биде реформска влада. Сите луѓе овде, дали на државно, дали на локално ниво, се неуспешни. И во албанскиот блок и во македонскиот. После толку желба да се дојде на власт и да не понудиш интелектуалец, кој македонската јавност го знае и ќе каже овде не станува збор ниту за СДСМ ниту за ВМРО, докажани стручни лица, пред сè, во економската сфера, очекував и некое име докажано надвор од Македонија, надпартиски кадри да ни дадат, па да не замолчат сите. Ова вака не поминува, овде нема минимум компетенција, нема минимум квалитет. Ако реформи во Македонија донесат луѓе од типот на Самка Ибраимовски, тогаш тешко на Македонија. Лично мислам дека требаше да дојдат млади, стручни и докажани кадри. Ни „р“ од реформска влада. Господ нека ни е на помош.

ИСТРАГАТА НА ФБИ ЗА СОРАБОТНИЦИТЕ НА ТРАМП ЈА ИНИЦИРАЛ ШЕФОТ НА ЦИА - ПРИЈАТЕЛ НА ОБАМА

По низата конгресни сослушувања за руското мешање во претседателските избори стана појасно што ја предизвикало администрацијата на Барак Обама да отвори истрага за кампањата на Доналд Трамп минатото лето

Информациите за ФБИ да почне контраразубавачка истрага минатото лето ги обезбеди тогашниот директор на ЦИА, Џон О. Бренан, близок пријател на Обама. Бренан беше дел од претседателската кампања на поранешниот претседател во 2008 година и во неговата Бела кука.

На 23 мај Бренан изјави за Комитетот за разузнавање на Конгресот на САД дека разузнавачката заедница собирала информации за контактите што ги остварувале соработниците на Трамп со Русите. Бренан не ги именуваше ни Русите ни луѓето на Трамп. Тој посочи дека не знаел што било кажано.

Но, тој рече дека верува оти контактите биле доволно бројни за да се алармира ФБИ, кое ја почна својата истрага за соработниците на Трамп минатиот јули, според претходни сведочења на тогашниот директор на ФБИ, Џејмс Б. Коми, пред Конгресот.

Истрагата на ФБИ за контакти почна истиот месец кога разузнавачката заедница посочи на руски агенти што организирале хакирање на компјутерите на Демократската партија и обезбедуваа украдени електронски пораки до „Викиликс“.

Бренан, кој не ја крие својата антипатија кон Трамп, го информира Обама за напредокот на истрагата, кој во тоа време се обидуваа да ѝ помогне на Хилари Клинтон во нејзината кампања против кандидатот на републиканците.

Како што ги опиша Бренан своите дејства пред Комитетот: „Сакав да се осигурам дека секоја информација што ја имавме беше споделена со Бирото. Тоа беше и надвор од мојот мандат како директор на ЦИА, да се следат сите траги во кои се вклучени американски лица. Но, се осигурав дека сè што вклучуваше американски лица, вклучувајќи и секако вклучување лица што учествувале во кампањата на Трамп, беше споделено со Бирото“.

- Бев свесен за разузнавачките информации, за контактите меѓу руски официјални лица и американски лица кои изразија загриженост во мојот ум за тоа дали тие лица соработувале со Русите, дали свесно или несвесно, и тоа послужи како основа за ФБИ да отвори истрага за да се утврди дали се случил таков заговор [или] соработка - додаде Бренан.

Единаесет месеци подоцна не постои официјална јавна потврда дека луѓето на Трамп соработувале со Русите за хакирањето.

Кога Треј Гауди од Јужна Каролина, предводник на републиканците во испрашувањето на Бренан, праша за што зборувале Русите и луѓето на Трамп, поранешниот врвен шпион изјави дека не знае.

- Видов интеракција и [бев] свесен за интеракција која, повторно, покрена прашања во мојот ум за тоа што е вистинската природа на тоа. Но, јас не знам. Немам доволно информации за да одредам дали се случила таква соработка, или соучесништво, или таен договор. Но, знам дека постоеше основа за да се преземе нешто - рече Бренан.

Познато е дека некои луѓе на Трамп имале контакт со Русите за време на кампањата кога се случило хакирањето, а некои за време на транзицијата.

Познато е дека Церед Кушнер, советник и зет на Трамп, комуницираше со рускиот амбасадор Сергеј Кисљак за време на транзицијата, како и со пензионираниот армиски генерал-потполковник Мајкл Флин.

Американскиот Стејт департмент го спонзорираше патувањето на дипломатите на националната конвенција на републиканците во јули. Кисљак беше меѓу тие што присуствуваа.

Еден од луѓето на Трамп за кои се знае дека контактираше со Русите во јули беше Картер Пејџ. Пејџ се претставува како волонтер на ниско ниво, кој се појавуваше на телевизија во име на Трамп и нудеше совети за надворешната политика.

Пејџ, кој има водено бизнис со Русите со години и живеел во Москва во 2000-тите години како инвестициски банкар на Мерил Линч, се врати минатото лето за да даде изјави за медиумите.

Пејџ изјави за „Вашингтон тајмс“ дека тој не играл никаква улога во руските заговори за мешање во изборите.

Тој смета дека кампања на Трамп ги затегнала односите со него поради сензационални обвиненија во непотврдено досие против Трамп што се појави на неколку медиуми пред 8 ноември.

Досието беше една од силите што влијаеа врз ФБИ тоа лето. Некои извештаи од медиумите наведуваа дека тоа е причината поради која Бирото почна истрага за соработниците на Трамп и се стекна со налог да го прислушува Пејџ како можен странски агент.

Но, сведоштвото Бренан од 23 мај покажува дека токму неговите дејствија го натерале ФБИ да почне истрага.

Досието е финансирано од поддржувач на Клинтон, а напишано од британскиот поранешен шпион Кристофер Стил. Тој беше ангажиран од страна на фирмата „Фјужн-ди-пи-ес“ во Вашингтон, која се поврзува со демократите.

Белешките од 35 страници на Стил првпат се појавија во јавноста крајот на јуни. Во средината на јули „Фјужн“ објави други белешки што ги направија повеќето сензационални обвиненија. Еден од насловите гласеше „Понатамошни индикации за големиот заговор меѓу кампања на Трамп и Кремљ“.

Стил вели дека господинот Картер и поранешниот менаџер на кампањата на Трамп, Пол Манафорт, формирале тим што ќе работи со Русите за да се хакнат демократите.

Пејџ вели дека обвинувањето е бесмислено. Тој изјави за „Тајмс“ дека не го познава Манафорт.

Манафорт, исто така, ги негираше обвиненијата. Организацијата на Трамп го отпусти по извештаите дека добивал сомнителни исплати од проруски украински политичар. Манафорт изјави дека не разговарал со Русите.

По сослушувањето на Бренан на 23 мај, Пејџ испрати писмо до Комитетот на Конгресот.

- Неговото сведоштво беше во согласност со клеветите и неоснованите обвинувања понудени во текот на последната година од мандатот на нивниот режим, како и месеците потоа - пишува Пејџ во писмото до К. Мајкл Конавеј, републиканец од Тексас кој ја води истрагата на комитетот, и до Б. Адам Шиф од Калифорнија, демократ во Комитетот.

- За време на моите интеракции со Русите во 2016 година, јас постојано јасно кажував дека сите мои бенигни извештаи и безопасни активности во Москва, како и на други места во странство, се направени исклучиво како научник и деловно лице што зборува во свое име. Со други зборови, во никој случај не бев поврзан со тогашниот кандидат Трамп - пишува Пејџ.

Во досието на Стил се вели дека тој се сретнал со двајца Руси повр-

зани со Кремљ во Москва во јули. Пејџ го негира тоа.

Бренан е остар критичар на Трамп, особено од изборите и ја обвинува разузнавачката заедница за протекување информации. Бренан рече дека Трамп не ја разбира заканата од Русија.

Додека Бренан беше во Белата кука, администрацијата на Обама почна со шестгодишен пристап на ресетирање кон Москва, при што тогашната државна секретарка Клинтон стоеше до рускиот претседател Владимир Путин и ги повика Американците да прават бизнис со Русија.

Односите се влошија откако силите на Путин ја нападнаа Украина.

До ден-денес, речиси една година откако Бренан го алармираше ФБИ, не постои јавна официјална потврда дека луѓето на Трамп се координирале со Русите за хакирањето. Сенаторката Даен Фајнстајн, демократка од Калифорнија и членка на Комитетот за разузнавање на Сенатот, изјави претходно овој месец дека таа не гледа докази за заговор.

И Комитетот за разузнавање на Сенатот и Конгресот го испитуваат тоа обвинение.

Минатата недела Сенатот побара од претседателската кампања на Трамп да ги предаде сите записи во врска со Русија. ■

Извор: „Вашингтон тајмс“
Превод: Ана Цветаноска

ДЕПРЕСИЈАТА Е БОЛЕСТ ШТО МОЖЕ ДА СЕ ЈАВИ ВО СЕКОЈА ВОЗРАСТ И ПЕРИОД ОД ЖИВОТОТ

Годинава светскиот ден на здравјето беше посветен на депресијата, а, по препорака на Светската здравствена организација, докторите по семејна и општа медицина работат под мотото: „Депресија – ајде да зборуваме“

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фотио | Александар Ивановски

Депресијата се лекува и пациентите што се сомневаат дека страдаат од оваа болест треба да побараат помош од својот матичен лекар. Многу е важно пациентите да имаат доверба во својот матичниот лекар и да разговараат со него бидејќи матичниот лекар е еден од главните услови за рана детекција, препознавање, дијагностицирање и навремено лекувањето на оваа болест.

Здружението на лекари по општа медицина – семејна практика, по повод Светскиот ден на семејните и општи лекари, спроведоа активност што опфаќа пополнување прашалник за самопроцена на депресијата од страна на пациентите. Прашалникот опфаќа прашања што покажуваат дали кај пациентите постои нарушување на неговото психичко, социјално и професионално нарушување во континуитет од две недели. Целта е да се детектираат пациенти со знаци на депресија, а од резултатите што ќе добијат при пополнување на прашалниците лекарите треба да проценат дали се работи за лесна, тешка депресија или депресија што има суициден карактер. Прашалниците се достапни кај матичните лекари, а ако ги нема, може да се преземат од интернет.

Годинава светскиот ден на здравјето беше посветен на депресијата, а по препорака на

Светската здравствена организација, докторите по семејна и општа медицина работат под мотото: „Депресија – ајде да зборуваме“.

Менталното здравје заедно со општото физичко здравје е важен предуслов за здрава нација. Според податоците на Македонското лекарско друштво, две третина од пациентите што дошле во ординациите на семејните општи лекари имаат физички симптоми, а дел од нив имаат симптоми што укажуваат дека имаат депресија, но ги игнорираат и отфрлаат, мислејќи дека тоа ќе помине.

- Пациентите не секогаш сакаат да зборуваат за депресијата како болест, но најчесто зборуваат за нејзините манифестации – вели д-р Христина Лескаровска, која работи како матичен лекар во интервју за „Република“.

Според нејзиното искуство, депресијата често се јавува кај постари лица и е поврзана со некои состојби како што се болест и тоа срцеви заболувања, дијабетес, хронична болка. На депресијата влијаат и тешки животни настани како што се загуба на партнерот, како и намалена способност за правење на работите што овие лица ги правеле на помлада возраст. Но, депресијата е болест што може да се јави во секоја возраст и период од животот.

- Дали семејните и матичните лекари треба да бидат први што ќе ја детерминираат депресијата кај своите пациенти?

ЛЕСКАРОВСКА: Депресијата е болест што ја карактеризира чувство на постојана тага и на губење интерес за работи што, инаку, сакате да ги правите, придружени со неспособност за извршување на секојдневните активности во период од најмалку две недели. Секако

дека семејните и матичните лекари се првите што ја детерминираат депресијата кај своите пациенти.

- Дали пациентите знаат да ги препознаат знаците на депресијата?

ЛЕСКАРОВСКА: Најчесто пациентите болни од депресија се жалат на некои од следниве манифестации на болеста: намалена енергија, промена на апетитот, спијат повеќе или

помалку од вообичаеното, вознемиреност, намалена концентрација, нерешителност, немир, чувство на безвредност, вина или безнадежност, размислуваат да си наштетат себеси или да се самоубијат.

- Која е популацијата што најчесто страда од депресија?

ЛЕСКАРОВСКА: Депресијата често се јавува кај постари лица и е поврзана со некои состојби како што се болест и тоа срцеви заболувања, дијабетес, хронична болка. Потоа на депресијата влијаат и тешки животни настани како што се загуба на партнерот, како и намалена способност за правење на работите што овие лица ги правеле на помлада возраст. Но, депресијата е болест што може да се јави во секоја возраст и период од животот.

- Колку може да помогне прашалникот што беше изработен за пациентите да можат да ја препознаат депресијата и да побараат помош?

ЛЕСКАРОВСКА: Прашалниците за самопроцена на депресијата се од голема помош не само за пациентите, туку и за нас, матичните лекари, заедно уште повеќе да ја доближиме депресијата како болест и отворено да разговараме за неа. Со нив добиваме одговор за тежината на депресивната епизода. Пациентите не секогаш сакаат да зборуваат за депресијата како болест, но најчесто зборуваат за нејзините манифестации.

- Ако матичните лекари се првите што би требало да ја препознаат депресијата кај своите пациенти, кој сè треба да учествува во лекувањето?

ЛЕСКАРОВСКА: Во лекувањето, покрај матичните лекари, кои се на столбот за навремено откривање на болеста, може и треба да учествува секој. Почнувајќи од најблиските во семејството, блиски луѓе што нè познаваат и на кои им веруваме, па сè до психотерапевти, психолози, психијатри и други специјализирани здравствени и социјални работници. ■

ПРЕМНОГУ ИМ СЕ КАЖУВА НА ЛУЃЕТО ДЕКА НЕ МОЖАТ ДА УСПЕАТ МЕСТО ДА ИМ СЕ КАЖЕ ДЕКА МОЖАТ

По многубројните мотивирачки говори на конференциите ТЕД низ светот, во Скопје гостуваше лорд Крис Холмс, еден од најуспешните параолимпијци во светот. Тој ја сподели својата приказна на јавниот настап „Очи за еднаквост“ на кој говорела и македонскиот параолимпиец Бранимир Јовановски и Вангел Тркаљанов, кој се занимава со параглајдерство. Настанот беше поддржан од Британската амбасада во Скопје.

Лордот Холмс од Ричмонд е добитник на девет златни, пет сребрени и еден бронзен медал. На 14 години, сосема неочекувано, преку ноќ го загубил видот, но не и мотивот за живот и за спортување. Денес, по завршување на спортската кариера, тој е дел од Горниот Дом на Парламент на Британија, фокусирајќи го своето работење на вработување, образование и вештини, медиуми, спорт и дигитални можности за лицата со пречки во развојот.

назад. Не секогаш одело правилно на тренинг, но тоа е во ред, тренингот е местото за учење, да ги направите сите ваши грешки, така што кога ќе дојде до самата трка, сите грешки да се остават во базенот и финалето да биде совршена изведба.

■ **Вие сте доказ дека нема граница за тоа што може да се постигне. Дали е точно дека човекот нема ограничувања?**

ХОЛМС: Веравам дека сите имаме потенцијал да успееме без граници, а, сепак, секојдневно се ограничуваме себеси за да им овозможиме на другите да не оковаат со нивните граници. Сè се сведува на тоа да се има визија, да си го најдеме сонот и да ги натераме луѓето околу нас да почнат да го претвораат тој сон во реалност. Премногу им се кажува на луѓето дека не можат да успеат место да им се каже дека можат.

Кога го изгубив видот, на 14 години, ми рекоа дека не можам да одам на училиште. Ми рекоа дека ќе морам да одам во специјално училиште. Ми рекоа дека нема да можам да се вратам во клубот каде што пливав, немаше луѓе со пречки во развојот во редовните пливачки клубови во тоа време. Но, место да го прифатам тоа, јас успеав да ги убедам и другите луѓе да не го прифатат тоа, најмалку моите учители и тренерот по пливање, кои беа фантастични. Сите беа подготвени да видат како ќе одат работите. Се дадоа и ми овозможија да се вратам во истото училиште и на истиот базен. Ми помогнаа да се зајакнам како индивидуа и така ми покажаа како може да се направи вистинска, одржлива промена.

■ **Завршува ли некогаш личниот развој?**

ХОЛМС: Нема крај за личниот развој. Сите сме на некој пат и треба да биде светол, прекрасен и исполнувачки. Нема секогаш да биде лесно, ќе има толку темни моменти што го заслепуваат

Веравам дека сите имаме потенцијал да успееме без граници, а, сепак, секојдневно се ограничуваме себеси за да им овозможиме на другите да не оковаат со нивните граници. Сè се сведува на тоа да се има визија, да си го најдеме сонот и да ги натераме луѓето околу нас да почнат да го претвораат тој сон во реалност

денот, но ќе има и такви убави денови што градите ќе ти прснат. Прифати го лошото и доброто и заврши/истрчај ја трката, напиши ја твојата приказна. Кога завршив со пливањето, сакав нов предизвик. Решив да научам да скијам. Повторно, тоа се засноваше на доверба, морав да се ставам во рацете на некој друг. Скијам со апарат за слушање и со инструктор, кој е десет метри зад мене и ми кажува кога да свртам и колку е стрмен теренот. Беше одличен тест: учев нова вештина, верував некому и уживав во уникатната регенеративна природа на планините. Да се живее, значи постојано да се бара, да се стреми, да се учи. Универзум на можности, и толку многу од нив можеме да ги искусиме, уживаме и сакаме.

■ **Во мотивациските говорници често се вели „бидете реални, очекувајте чуда“. Дали се согласувате со тоа тврдење?**

ХОЛМС: Апсолутно. Веравам дека нема магична прав да испорача успех, и тоа е всушност магичното. Значи, сите ние, обичните луѓе можеме да го постигнеме нашиот потенцијал, можеме да постигнеме големи успеси. Веравам дека секогаш е заедничка работа, нема такво нешто како индивидуално постигнување, само заеднички успех. Земете го примерот на Олимписките и на Параолимписките игри во Лондон 2012 година. Никој не мислеше дека Лондон ќе победи во трката да биде домаќин, а уште помалку дека ќе организира такви восхитувачки игри. Како го направивме тоа? Имавме јасна визија, мисија, стратегија и план. Привлековме луѓе од сите средини, млади и стари, со пречки во развојот и без, долго време невработени, поранешни престапници. Сите ги воведовме во културата на Лондон 2012, ги поврзавме со целта и ги ослободивме да ја работат најдобро во животот. Имавме јасен, развоен процес на учи, обучи,

тестирај и, клучно, верувај. Довербата беше најбитната од четирите за да се овозможи магијата да тече во тоа прекрасно спортско лето во Лондон во 2012 година.

■ **Кој беше најтешкиот момент во Вашата кариера? Дали некогаш имало момент кога сте посакале да се откажете и да заминете? Што била Вашата мотивација да не се откажете во борбата?**

ХОЛМС: Кога пливав на мојата прва трка на Параолимписките игри во Атланта. Го бранев шампионско место од Барселона освоено четири години претходно. Пливав, завршив со лично најдобро време и го урнав светскиот рекорд кој беше стар 14 години. Го направив сето тоа и бев втор. Беше ужасно. Весниците беа против мене. Притисокот беше врз мене, но знаев дека треба да останам фокусиран за следната трка, 100 метри слободен стил. Сè зависеше од мене, да не се откажам, да не бидам децентрализиран, туку да се држам до целта, да пливам и да се обидам да ја победам трката пред мене.

■ **Која е Вашата порака за македонските параолимпијци?**

ХОЛМС: Мојата порака до сите македонски параолимпијци е – зграбете ја шансата, времето е фантастично за параолимпијците. Прашајте се колку многу би сакале да облечете македонски дрес во 2020 година како дел од тимот што ќе патува на Параолимписките игри во Токио. Сонувајте го, посакајте го, тренирајте за него и реализирајте го. Би сакал да ве видам таму во летото 2020. Се секавам кога

првпат го облекох дресот на Велика Британија на Параолимписки игри, имав 16 години и бев многу возбуден што можев да ја претставувам мојата земја. Четири години подоцна, кога го добив мојот прв златен медал, го облекох дресот и застанав на платото да го примам медалот, ја слушав британската химна, а британското знаме се креваше на јарболот. Тогаш сознав колку бев почестен, колку среќен бев што можев да направам нешто повеќе од себеси, да се натпреварувам за мојот тим и, најбитно, да ја имам таа среќа да се натпреварувам за мојата земја.

■ **Верувате ли во идејата дека доаѓа време кога сите луѓе, со или без пречки во развојот, ќе имаат ист статус, третман и можности во општеството?**

ХОЛМС: Сметам дека секое општество мора да ги вклучи сите, без разлика на возраста, пречките во развојот или што и да е. Сепак, ова не е лесна задача и никогаш не треба да претпоставиме дека ова е по правило случај или дека случајно со време ќе стане. Тоа е предизвик за кој секој треба да ја одигра својата улога, на централно владино ниво, на локално ниво и во меѓународните организации. Секое општество има мисија да окуражи, да ги ослободи сите свои луѓе и целиот нивен потенцијал. Убава мисија која само може да донесе брилијантни резултати. Мојата порака за секое општество, секоја организација, институција, секоја нација е да стане разновидна или да пропадне. Овозможи инклузија или пропаѓај. Мисијата е јасна, не може да има подобра мисија, да го сработиме нашиот дел и да ја создадеме таа реалност за сите. ■

Разговараше | Александра М. Бундалевска

■ **Лорд Холмс, Вие сте најуспешниот параолимпиец во Обединетото Кралство. Колку „крв, пот и солзи“ беа пролеани за овој успех?**

ХОЛМС: Целосно бев посветен на мојата пливачка кариера. Тоа значеше дека станував секој ден во 4.40 наутро, пливав два часа, 8,000 метри и потоа уште два часа навечер и еден час во сала за вежбање. Освен тренингот, сè што правев, мораше да го помине едноставниот тест „дали ќе ми помогне да пливам побрзо?“ Тоа се однесуваше на режимот на исхрана, спиењето, дур и дали да одам пешки до училиште или не, секоја одлука беше посветена на таа мисија. Така што, кога ќе стигнев до почетокот на трката, знаев дека сум направил сè што сум можел. За секој замав што ќе го направев во таа трка, ќе имав испливано два милиона метри. Илјадници часови и милиони метри преточени во совршеното пливање на Параолимписките игри.

Друг важен елемент беше тимот - имав исклучителен тренер и фантастична екипа. Сите имавме целосна доверба едни во други. Довербата се засноваше на отворена, јасна комуникација, соработка и верба еден во друг и мисијата на која сите ние бевме. Значи, имаше макотрпна работа, заеднички стремеж кон значајна цел, одличен тим и, се разбира, „крв, пот и солзи“.

■ **Познат сте по Вашите инспиративни говори на конференции низ светот. Што најчесто Ве прашуваат? Што сакаат да дознаат слушателите?**

ХОЛМС: Луѓето многу ги интересира „како“. Како е можно толку напорно да се тренира? Како е можно да се издржи болката? Како е можно да се освојат 9 златни медали? Како е можно да се пренесат овие пораки во бизнисот и јавните институции за да им се овозможи да имаат максимални резултати? Ми се допаѓа што имам можност да ги искористам моето искуство да им помогнам на другите да ги пронајдат своите одговори и можности. Често ме прашуваат како сум пливал во права линија и како сум знаел кога да се свртам? Одговорот беше во процесот на обука - да се развие совршено балансиран замав со цел да се одржи права линија и да се брои бројот на замави за да знаете кога точно треба да свртите

МИЉЕНКО ЈЕРГОВИЌ, ЛАУРЕАТ НА „ПРОАЗА“ НА ПЕТТОТО ИЗДАНИЕ НА „ПРО-ЗА БАЛКАН“

ЗА ЧОВЕК ДА БИДЕ ПИСАТЕЛ ТРЕБА ПРВО ДА БИДЕ ЧИТАТЕЛ

Миљенко Јерговиќ, писател и новинар, роден во Сараево, натурализиран загребчанец и гостувачки белграѓанец. Во сите овие средини одамна ужива статус на признат писател, а е препознатлив и надвор од границите - книгите му се преведени на околу дваесет светски јазици.

Миљенко Јерговиќ го прослави својот 51. роденден на отворањето на фестивалот, а како изненадување доби торта со слика од корицата на неговата книга „Мама Леоне“, што на македонски јазик ја преведе Александар Прокопиев.

Јерговиќ е петтиот добитник на наградата за авторски придонес кон развојот на книжевноста на Балканот – „Прозарт“, што ја доделува Интернационалниот литературен фестивал

„Про-за Балкан“. Тој беше гостин на првото издание на „Про-за Балкан“. Роден е во 1966 година во Сараево, а денес живее во Загреб. Автор е на повеќе од 30 романи, збирки раскази и поетски изданија. Добитник е на голем број национални и меѓународни книжевни награди, како наградата за мир „Ерих Марија Ремарк“ (1995), италијанската Premio Grinzane Cavour (2003), Ангелската книжевна награда за најдобар роман во Средна Европа (Полска, 2012) и наградата „Његош“ (2015). Тој е еден од најчитаните автори во регионот. Токму на денот на неговиот роденден беше отворен фестивалот „Про-за Балкан“, а ние разговараме за книжевноста во регионот, за „Сараевски марлборо“, првиот негов роман преведен на македонски јазик, за читањето и за пишувањето...

Разговараа: Невена Појовска

■ Во Скопје сте на манифестацијата „Про-за Балкан“, која Ви ја додели наградата „Прозарт“ за авторски придонес кон развојот на книжевноста на Балканот. Како добар познавач на литературата од Балканот, какво е Вашето мислење за литературните текови во изминативе години?

ЈЕРГОВИЌ: Не постојат текови. Нема никакви колективни поместувања и настани на регионалната книжевна сцена, а можеби и не постои таа сцена. Меѓутоа, постојат поединечни гласови, добри или помалку добри писатели, постои книжевност што се пишува и се чита, а тоа е најважно.

Миљенко Јерговиќ, писател и новинар, роден во Сараево, натурализиран загребчанец и гостувачки белграѓанец. Во сите овие средини одамна ужива статус на признат писател, а е препознатлив и надвор од границите - книгите му се преведени на околу дваесет светски јазици

■ Зад себе имате голем број наслови, а велите дека повремено сте писател, а, главно, сте читател. Значи ли тоа дека повеќе уживате во читањето? Но, што значи за Вас пишувањето? Потребата, занает...?

ЈЕРГОВИЌ: Читањето, во секој случај, е поважно од пишувањето. Кога би морал да избирам меѓу читателската и писателската работа, не би имал дилема. Секогаш прво би бил читател. Освен тоа, за човек да биде писател, прво мора да биде читател.

■ Кога сме кај читањето, се чини дека луѓето од книжевноста секаде се исти. Ќе напишете дека тие не одат во книжарници, не купуваат книги и чекаат да ги добијат бесплатно од издавачите... И кај нас е слична состојбата: авторите не се читаат меѓусебно, нема литературна критика и, секако, се очекуваат бесплатни примероци... Како настана оваа ситуација? Како литературата да стане повидлива и поприсутна?

ЈЕРГОВИЌ: Во времето на социјализмот постоеше државна грижа за културата, а особено за живата книжевност, како најважна, како витален

елемент на секоја национална култура. Со самото тоа, и медиумите во тоа време беа мошне заинтересирани за книжевноста, редовно се објавуваа книжевни критики, писателите беа важни креатори на општествената сцена, насочувачи на општествените текови... Денеска сето тоа исчезна. На власт и во опозиција се луѓе што ништо не читаат. Тоа го знам со сигурност на примерот на Хрватска. Не верувам дека ниту еден член на актуелната хрватска влада има прочитано сериозно книжевно дело, да речеме некој роман или збир-

ка поезија откако излегол од основно училиште. А писателите, тие очекуваат некој да им достави бесплатни примероци од новите книги. Не се сеќавам дека во последните десет години сум сретнал некој писател во книжарница.

■ Од друга страна, развојот на технологијата, секако, води кон напредок, но дали печатените книги би ги замениле со електронски? И дали човечкиот род по малку „забегува“ применувајќи ја технологијата толку ревносно, преку сите тие само-

фотографирања во сала за операции, или на погреб...?

ЈЕРГОВИЌ: Сметам дека премногу се говори за технолошкиот напредок како за нешто што ги спречува традиционалните медиуми или ги спречува луѓето да читаат сериозна литература. Тоа нема премногу врска со технологијата. Попуста е и расправата за електронските книги. Книгата е книга, сеедно дали е од хартија или е на струја. А

самофотографирањето не е ништо ново. Луѓето отсекогаш се фотографирале меѓусебно, изработувале фотографски автопортрети снимајќи се во одразот на огледалото или во изложите на продавниците. Пред да постојат фотографиите се одгледувале во огледало, во поточето, на површината на мирната вода. Сето тоа било самофотографирање. И пештерскиот човек правел такви фотографии.

■ Прво Ваше дело што беше преведено на македонски јазик е „Сараевско марлборо“ во 1999 година. Напишана во 1994 година, додека сè уште траеше опсадата на Сараево, насловот на книгата алудира на босанско-американските односи, со оглед на тоа дека локалниот пушачки вкус се наведува на „марлборо“ дизајнирано од стручњаци на „Филип Морис“. Токму за ова се говори во една приказна, која се осврнува на американската неспособност да ги согледа настаните во балканската војна поинаку отколку како клише. Сметате ли дека оттогаш се поместија работите? Дека на Балканот не се гледа како клише?

ЈЕРГОВИЌ: Да не зборуваме за Американците како виновници за што било, ниту за Западот што нешто разбира или не разбира. Да не говориме за западните клишеа на тема Балкан. Ние сме си самите виновници за сè што ни се случува. ■

ЏОН ЛЕНОН

ХАРИЗМАТИЧЕН РОКЕНРОЛ-ВОДАЧ СЛЕДЕН ОД МИЛИОНИ ТИНЕЈџЕРИ

Концептот на позитивна молитва...
Замислете свет во мир.

Џон Ленон, за својата песна *Imagine*

Пишува | Соџир Косилов

Малку се музичарите и уметниците што за живот здобиле толку признанија, слава, и ретко кој ожнеал толку признанија, восхит, одушевувања и респект, колку најславниот член на легендарните „Битлс“ – Џон Ленон. Тој беше признат херој на работничката класа, водач на новата религија и бунтовен сонувач на рокенролот. Да е жив тој годинава би навршил 76 години. Но, не е, па неговата прерана и насилна смрт и понатаму предизвикува тага кај неговите обожаватели низ светот. Отсекогаш сум се прашувал колку денес овој свет би бил поинаков со Џон во него. Тој не се бореше за ваков свет каков што имаме. Тој не посакуваше живот каков што го живееме. Го паметиме како рок-икона на контракултурата, неуморен борец за мир, но и жесток критичар на лондонските и на вашингтонските „јастреби на војната“ и на политичките марионети на војнокемзијанската макроекономска манипулација. Како гласоговорник на светското движење за мир, ни порачуваше да му дадеме шанса на мирот; Како олицетворение на сонштата на генерацијата од шеесетите години на минатиот век, ни пееше да замислиме дека нема држави, репресии и насилство; а како обичен граѓанин ни велеше да водиме љубов, а не војна, и да го сакаме и чуваме мирот.

ВКУСЕТЕ ЈА УБАВИНАТА НА ОВОЈ
ГРАДЕЖЕН СПЕЦИЈАЛИТЕТ
НА СТРАНА А ВО ЦЕНТАР

СТАНБЕНО - ДЕЛОВЕН ОБЈЕКТ
ПОРТА ПРОЛЕТ - ШТИП -

890e / м²

НАРАЧАЈ ГО ТВОЕТО ПАРЧЕ ЛУКСУЗ НА: 070 269 213, 070 233 060

Џон Ленон е гитарист, пејач, композитор, поет и сонувач. Поп-свезда, активист за мир и маркантна фигура на популарната култура на 20 век. Отсекогаш крајно оригинален и чекор пред другите. Никогаш не правеше компромиси со актуелните вкусови и трендови. Неговите пораки, неговите идеи и стихови се примени пошироко и повнимателно. Тој е поголем од вечноста. Ленон е вечен затоа што неговото дело допира небесни височини. Зошто е Џон Ленон толку голем музичар? Затоа што напиша и останаа запаметени околу 300 композиции и продаде стотици албуми. Метафорично кажано, тој е една четвртина од најголемиот музички феномен на 20 век – „Битлс“. Тој е двигателот на многу работи што во светот на музиката се случија во највозбудливите две децении во шоу-бизнисот: од 1960 до 1980 година. Како член на „Битлс“, Џон Ленон беше на чело на вртоглавите уметнички достигнувања во поп-музиката на 60-тите години на 20 век. Заедно со Пол Макартни беше дел од најуспешниот авторски музички тим на сите времиња. А како соло-изведувач и заедно со неговата втора сопруга Јоко Оно, Ленон ги провоцираше медиумите, често промовирајќи ја идејата за лична одговорност и за колективна свест. Иако за време на животот беше многу контроверзна личност, по неговата трагична и прерана смрт, на 40-годишна возраст, неговиот углед и влијание како кантавтор и политички активист денес е проширен низ целиот свет.

Џон Винстон Ленон е роден во Ливерпул, Англија, од мајка Џулија, татко Алфред, на 9 октомври 1940 година. Неговите родители се поделиле кога имал пет години, па така Џон останал да живее со својата мајка, а грижата и одговорноста за неговото одгледување и воспитување ја презела неговата тетка Мими. Под будното око на неговата тетка, тој имал стабилен живот и научил да свири бендо и хармоника. Свирањето на овие инструменти го разбудиле неговиот уметнички инстинкт, а тетка му Џулија постојано го охрабрувала да биде свој и креативен. Во 1958 година, тетка му Џулија загинала во сообраќајна несреќа и тинејџерот Ленон бил ожалостен. Како и многу други од неговата генерација, восхитен од блуз-музиката во фолк-стил наречена скифл, во 1956 година, Ленон формирал своја група наречена „Кворимен“. Скифл-музиката што ја

свирел постепено му дала предност на рокенролот на Елвис, Литл Ричард и Чак Бери, а Ленон усвоил имиџ на „Теди-бој“ рокенрол бунтовник. Групата еволуирала во „Битлс“, и како што е познато тие го пронашле патот до срцата на обожавателите низ целиот свет во 1963 и во 1964 година. Првите песни на Ленон и на Макартни, меѓу кои и „Love Me Do“, „Want To Hold Your Hand“, „She Loves You“ и „A Hard Days Night“, станале многу популарни и се продале во милионски тираж. Инаку, Ленон бил тој што се истакнувал како лидер на легендарните „Битлс“. Неговата испрекината ритам-гитара и моќниот вокал во блуз-стил доминирале на првите снимки на „Битлс“, а неговата остроумност ја засилила самоуверената дрскост на групата. Иако првите песни на „Битлс“ биле љубовни песни, неговата книга од 1964 година „In His Own Write“ со надреалистички игри на зборови и со црн хумор, ја зајакнала неговата репутација како интелектуалецот во „Битлс“. Потписот Ленон / Макартни на композициите на „Битлс“ сведочи за нивната блиска соработка, иако Ленон и Макартни, главно, пишувале одвоено и ги пееле водечките вокали во сопствените песни. Музиката на Ленон, под влијание на високоинтелектуалниот американски автор Боб Дилан, за разлика од Макартни, била наклонета кон помрачни и поинтимни теми. Така, дел од подоцнежната возвишена музика на „Битлс“ била поттикната од Ленон за што сведочат композициите „Tomorrow never Knows“, „Come Together“, „Strawberry Fields Forever“ и „Am The Warlus“.

Во 1963 година се жени со Синтија Паул и го добива синот Џулијан. Неговата љубов спрема синот и сопругата на почетокот била очигледна, но поради многубројните настапи нема доволно време целосно да им се посвети. Во 1965 година за првпат пробал ЛСД, го снима албумот „Rubber Soul“, и го добива одликувањето витез во Британската Империја. Следната година конзервативните медиуми го критикуваат по неговата изјава дека „Битлс“ се популарни од Исус“, го снима албумот „Revolver“, ја одработува турнејата со „Битлс“ и ја запознава концептуалната уметничка од Јапонија, Јоко Оно, која подоцна ќе му стане сопруга. Почнувајќи од таа година, најголемиот дел од неговото внимание ќе биде посветено на неговата врска со оваа јапонската авангардна уметница и нивната граѓанска активност. Така, јавниот живот на Џон Ленон и на Јоко Оно се претворил во низа концептуални уметнички настани и изведби. Тие снимале авангардни филмови и албуми со звучни колажи, вклучувајќи го и „Two Virgins“, каде што се појавиле голи на кориците на албумот. Нивниот перформанс Bed – in for Peace, на мекениот месец во Амстердам, станал нашироко рекламиран настан за пропагирање на светскиот мир. Песната, пак, што ја снимиле на вториот Bed – in во Монтреал, Канада, „Give Peace A Chance“, веднаш била прифатена како химна на учесниците на протестите против војната во Виетнам. Во 1971 година ја пишува легендарната нумера „Imagine“, според мене, најубавата песна кога било напишана, истата година се сели во Њујорк, САД, и ја издава „Happy Christmas (War Is Over)“. Меѓу 1973 и 1974 година, кога бил одделен од својата сопруга Јоко Оно, Ленон доживеал еден период на т.н „изгубен викенд“, кога почнал неконтролирано да пие алкохол и да се дрогира. Тој период кога заедно со Елтон Џон во Медисон Сквер Гарден, во Њујорк, го пее американскиот хит број еден „Whatever Gets You Through The Night“. Во 1975 година го издал албумот со обработки „Rock And Roll“, по што се повлекол од јавниот живот за да се посвети на семејството и да се концентрира на родителството и на новородениот син Шон.

Суштината на рок-музиката создавана од Ленон се состои во бунт. Бунт против зачмаеното општество во втората половина на 20 век, бунт против расната и социјална неправда, неправда,

која во тоа време владееше во светот. Ленон пееше за загубата на родителите („Mother“, „My Mummys Dead“), за загубата на верата („God“), за својата борба против целиот свет („Isolation“), покажувајќи дека тој, пред сè, е емотивна личност, но и личност со свест за реалниот живот. Композицијата „Imagine“, е една антирелигиозна, антинационалистичка, антикапиталистичка песна, песна за љубовта и за животот каков што сите посакуваме и замислуваме. Со влијанието врз генерациите што следуваат, нумерата „Working Class Hero“, спаѓа меѓу најзначајните остварувања не само на Ленон или на „Битлс“, туку и во рок-музиката воопшто. Тоа е револуционерна песна не само сама по себе, туку и како песна – конкретен повик за револуција. Во неа Ленон повикува младите да го следат бидејќи е време за промени и време за победа над политичкиот естаблишмент. Во оваа композиција уметникот револуционер ја сликаше денешната цивилизација, а таа слика ни најмалку не е позитивна. Со неа тој постави низа прашања: Како да се опстане во цивилизацијата, чијашто основна цел е да произведе армија медиокритети, без разлика на нивото на образование и на класната припадност, која го управува грст луѓе што ги држат сите конци на управување во општеството – од финансиските и стопанските, до образовните и воените; Дали воопшто е можно да се стане „херој на работничката класа“ во времето во кое таа класа, практично, и не постои; Како да се извлечеме од талогот и барата во која опстојуваме од моментот кога доаѓаме на овој свет, до часот кога од него си заминуваме? Сè се тоа прашања што во оваа композиција ги постави генијалниот Џон Ленон. Од тој аспект гледано и размислувајќи во тој контекст, визионерството на Ленон денес е поочигледно од кога било. Неговите опомени и пораки, можеби, денес се поактуелни од времето кога ни ги упати. И денес мислиме дека од моментот кога се раѓаме не тераат да се чувствуваме дека сме мали. Не ни даваат време да размислуваме за што било место да имаме доволно време за анализирање и за разрешување на најбитните животни прашања. Па така, додека болката не стане неиздржлива, најчесто, недоволно ја чувствуваме. И потоа, по 20 години малтретирање и најразлични притисоци од нас бараат да се посветиме на кариерата. А ние веќе не можеме да функционираме, поточно да се снајдеме во светскиот

Мојата улога во општеството... е да се обидам да го изразам тоа што сите го чувствуваме.

Џон Ленон

хаос околу нас бидејќи и самите сме дезориентирани и загубени. И тука е класичната мамка: Ленон вели дека сè уште има место на врвот, барем така другите нè убедуваа. Но, прво мораме да научиме да се смеаме додека убиваме, секако, доколку, навистина, сакаме да бидеме како тие на врвот. Мораме да признаеме дека овие стихови беа и останаа пеколни. Засекогаш. Композицијата Ленон ја направи во класичен дилановски манир, само со гитара, неколку акорди и вокал. Тоа ѝ даде посебна впечатливост и ја направи соодветна за изведување на секое место и во секој момент. Речиси сите рок-критичари и обожаватели на овој музички генијалец, оваа музичка химна ја сметаат за негово најдобро дело, заедно со легендарната „Imagine“. Да бидеш херој на работниците... до некоја нова, вистинска социјална револуција... тоа е неосстварениот сон на Џон Ленон.

И да се потсетиме, на 1 јуни оваа година се навршуваат педесет години од излегувањето на албумот „Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band“, („Бенд на клубот на осамениите срца на наредникот Пенер“), кој излезе во четврток, на 1 јуни 1967 година. Овој албум е

најдобриот албум на сите времиња, со прекрасна музика и спакуван со најславна насловна страна во историјата на рокот. Со овој албум почна летото на љубовта во 1967 година. Тоа беше време на лето, на љубов, хипици и заводлив звук на музика. Во неговиот рок критичарите ги препознаваат деталите на идеолошката војна со која овие уметници се изборија за слободата и за граѓанските права. Тоа беше музика со повик за револуција, прво револуција во главата, револуција за промена на самите нас и револуција со возвишена идеја да ја следиме љубовта. Овој албум не е само тинејџерски албум. Тој е и музичка кантата составена од низа приказни на обичниот човек за неговите егзистенцијални проблеми. Албумот е извонредна комбинација на рок-музика и на висока уметност. Генијалците Ленон / Макартни направија нешто што никој пред нив не успеа во контекстот рокенрол. Што би рекол шармантниот и духовит рокер Пеца Поповиќ, „Џон Ленон и дружината покажаа што сè може да се направи со еден албум и докажаа дека рокенролот не е именка, туку глагол, кој подразбира храброст, експериментирање, неочекувани решенија, храбро интегрирање на етномузичките традиции, комбинирање на електрониката и на технолошките достигнувања, обезбедување слободно изразување и постојано развивање на својот талент“. Со овој албум Џон Ленон и Пол Макартни, кршејќи ги старите, засекогаш ги испишаа новите правила. Џон Ленон е убиен на 8 декември 1980 година, во Њујорк, пред влезот во вилата „Дакота“, во која живееше. Да биде апсурдот поголем загина од куршум истрелан од негов обожавател. Стотини милиони луѓе истиот момент почувствуваа како некој да им одзел единствен и важен дел од животот. Така замина човекот, чијашто судбина беше да го носи бремето на растење и на созревање во јавноста. Пред сите да се издигнува и да паѓа, да се сомнева и да води, да греша и да наоѓа решенија, и сето тоа да го преточи во незаборавни композиции, преку кои ќе созреваат многу генерации по него. Славниот рокер зад себе остави огромно културно наследство и по многу години сè уште се чувствува неговата харизма. Ќе биде жив се додека го паметиме. Еве го паметиме, а така ќе биде уште многу години на ред. ■

МАКЕДОНИЈА Е ЗЕМЈАТА ВО КОЈА САКАМ ДА ЖИВЕАМ

јатна промена за човек кој доаѓа од земја каква што е мојата.

■ **Зборувате македонски јазик, беше ли тешко да се научи?**

ВИНИ: Македонскиот јазик го научив преку комуникација со луѓето овде. Работев на аеродром и таму низ разговор со колегите научив многу. Некогаш и работните обврски налагаа да впивам повеќе информации за побрзо да го совладам јазикот. Секако, и со помош на мојата сопруга, пријателите, семејството. Иако ние дома повеќе зборуваме на англиски јазик, живееме во Македонија и околината налага дека јазикот треба да се научи. На нашиот син, на пример, дома му зборуваме на англиски јазик, но тој во градинка зборува на македонски, така веќе на мала возраст владее два јазика. Кога ќе порасне, се надевам ќе научи и филипински.

Вини Грамата од Филипини од 2014 година живее и работи во Македонија. Пред да дојде во нашата земја, работел на брод и таму ја запознал Фросина, причината поради која Вини го променил својот начин на живот и станал македонски зет. Заедно имаат две дечиња, момче и девојче. Вини за „Република“ открива дека и да му се понуди можност да живее во друга земја, тој повторно би се вратил овде бидејќи Македонија нуди безбеден живот, пријатели со ведар дух и пријатна средина за развој на неговите деца. Зборува македонски јазик, веќе знае да готви и македонски јадење, ја сака Матка, ужива да ја истражува Македонија

Пишува | Кристијана Николова - Кузмановски

■ **Кога првпат дојдовте во Македонија?**

ВИНИ: Првпат дојдов во Македонија во април 2012 година, престојував две недели и се вратив назад, мојот постојан престој во оваа земја почна во мај 2014 година и трае сè до денеска.

■ **Која беше причината поради која од Филипини решивте да живеете овде?**

ВИНИ: Пред да дојдам да живеам во Македонија, јас работев на брод. Таму во 2011 година ја запознав мојата сопруга Фросина, која е Македонка, се венчавме во Чикаго, таму се роди и нашиот син, но по извесен период решивме да дојдеме и да живееме овде.

■ **Доаѓате од земја со различна култура и традиција, беше ли тешко да се привикнете на начинот на живот овде?**

ВИНИ: Ќе бидам искрен и ќе ви кажам дека сè уште се адаптирам. На почетокот ми беше потешко, но со текот на времето човек учи како да живее во друга земја. Интересно ми беше тоа што луѓето овде не прават разлика, посебно повозрасните, меѓу Филипинец и Кинез, и сите мислеа дека сум од Кина, па морав да се објаснувам. Тука најдов на многу поразличен стил на живот од земјата од која јас доаѓам. Многу ми се допаѓаат празниците, како луѓето тука ги почитуваат, славењето, особено Божик. Убава и при-

■ **Кое е Вашето мислење за македонскиот народ, знае ли да подаде рака кога е потребно?**

ВИНИ: Македонците се добар народ, имате слободен дух. Овде сите поминуваат време со пријателите, се дружат. Земјата е мала и дозволува за кратко време да можеш да се видиш со луѓето кои ти се драги. Кај нас тоа не е случај, луѓето не се познаваат меѓу себе како овде. На пример, ми се случи да имам проблем со мојот автомобил на автопат и на мое изненадување застапаа луѓе да ми помогнат, дури ме донесоа до дома и се погрижија за мојот автомобил, едноставно сами се понудија без јас да побарам помош. Тоа е честа и прекрасна одлика на

Македонците. Друга работа што ми се допаѓа овде е тоа што сите луѓе се познаваат. Ми се допаѓа и тоа што овде работиш пет дена, а два имаш за релаксирање. Кога си на брод не е така. Работиш постојано, а потоа два месеци ти се овозможени за одмор. Сметам дека тие моменти многу значат за луѓето да бидат одморени, ведри и да имаат слободен дух.

■ **Колку имате слободно време за да ја истражите Македонија? Кое место, според Вас, секој што доаѓа од друга земја мора да го посети?**

ВИНИ: Матка е многу убава, има многу убава природа. Според мене, Македонија е земја со уникатна природа. Сум бил во Свети Николе, Струмица, Дојран, Македонски Брод, Охрид... Струмица, исто така, е град кој многу ми се допадна, но Охрид е величествен. Прекрасен, свеж воздух, езерото, културните знаменитости, единствен е. Иако јас лично прво што го препорачувам на моите пријатели да го видат е Матка, таа е како уметничко дело на природата, посебно пештерите.

■ **Ви се допаѓа ли македонската традиционална кујна?**

ВИНИ: Сега ми е вкусна и ја готвам. Но, на почеток ми беше тешко да се навикнам на некои вкусови. Сега веќе знам да зготвам зелка со месо, правам скара. Кебапите се многу вкусни, исто така, пилешкото месо, македонскиот зелник... Комбинирам нешто од мојата кујна и, секако, македонската.

■ **Ви недостига ли родната земја?**

ВИНИ: Секако, но многу е далеку, па се привикнав на тоа дека е тешко да се видам со моето семејство таму иако сакам и имам во план да отидам. Ние сме единаесет браќа и сестри, и нормално е да ми недостигаат. Сепак, билетите се многу скапи, а и мораме да почекаме да порасне нашата ќеркичка, која сега има само три месеци. Сепак, јас би сакал сите заедно да ја посетиме мојата земја.

■ **Кои се Вашите планови, останувате ли да живеете во Македонија?**

ВИНИ: Да. И да се случи можност да заминам од земјава, јас повторно би се вратил затоа што Македонија е безбедна земја, без криминал, добра за пријатен живот на моите деца. Во Филипини не е така, постојат места каде што е тешко да се живее, постојат и такви каде што е во ред. Но, владее криминал, не е безбедно, сè е далеку, луѓето не се познаваат меѓу себе. На пример, овде се случуваат многу помалку незгоди за разлика од Филипини. Во моментот во Македонија живеат тројца Филипинци и 25 Филипинки. Организираме забави овде, дружења, тоа е многу убав момент, се собираме, сите доаѓаат и оние што живеат во другите градови на земјата. Јас овде имам пријатели, го поминувам времето со нив, убаво живееме, затоа сме тука во Македонија. ■

ОСТРОВОТ НА ВЕЧНАТА ПРОЛЕТ

Поради природните, културните и туристичките убавини, Тенерифе спаѓа во 20 најпосетувани дестинации во светот. Речиси сите плажи на островот имаат црн песок, како резултат од вулканскиот прав и магла. Бел песок, кој е донесен од Африка, имаат само луксузните одморалишта

Шпанскиот остров со вулканско потекло, кој е најголем од сите Канарски Острови, го сметаат за вистински рај на земјата!

Поради природните, културните и туристичките убавини, Тенерифе спаѓа во дваесетте најпосетувани дестина-

ции во светот. Речиси сите плажи на островот имаат црн песок, како резултат од вулканскиот прав и магла. Бел песок што е донесен од Африка имаат само луксузните одморалишта.

Познати туристички места се Канделарија, Сан Андрес, Санта Марија дел Мар, Ел Медано и Гарачико. Тенерифе е поделен на четири зони. На север се наоѓа културната престолнина Лагуна сен де Кристобал, со многубројни музеи. Центар на западот е Пуерто дела Круз, стара елитна населба преполна со зеленило, цвеќе, палми и со влажна клима. Во централниот дел доминира високата планина Теида, а југот е карактеристичен по плажата Лос Американос, односно туристичкиот град со стотина хотели, продавници и

ресторани, кој живее и работи 24 часа со голема динамика. Бидејќи изнајмувањето на автомобил тука е евтино, туристите не седат на едно место.

Овој остров нуди сè. Но, сепак, почетокот на вашата посета почнете ја на север. Посетете го паркот Лоро, кој пред 43 години бил отворен како резерват за папагали. Денес таму живеат многу животински видови. Овде секој ден се одржуваат и разни програми со делфини, морски лавови и со орки.

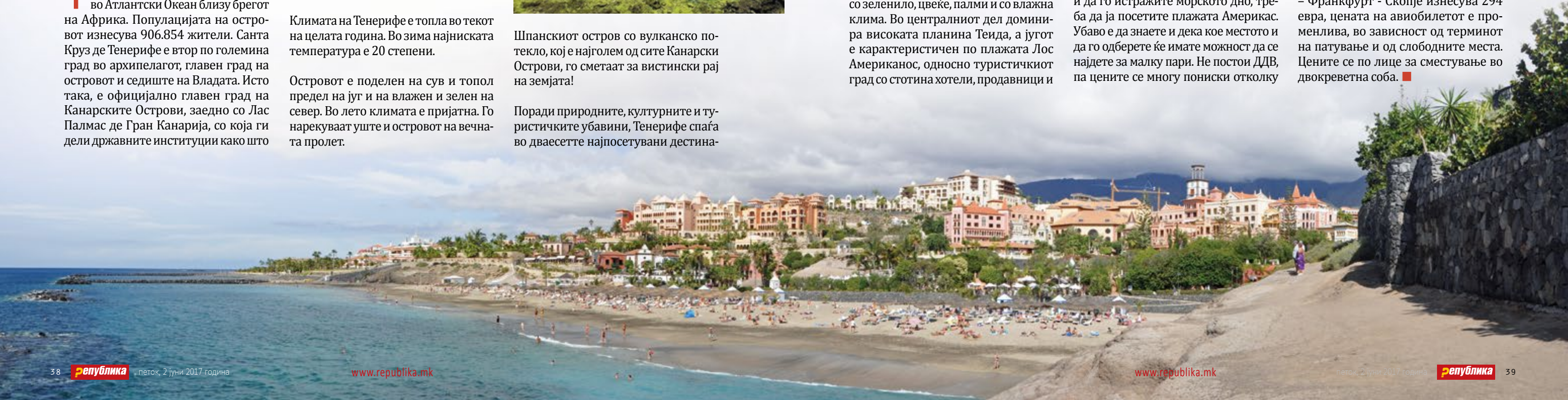
Кога размислувате за сместување најдобар избор е Коста Адехе на јужниот брег од островот. Тука постојат плажи за секоја пригода: Со многу барови во близина на хотели, а и такви каде што дури можете да одите и на пазарување. Од друга страна, ако сакате да нуркате и да го истражите морското дно, треба да ја посетите плажата Америкас. Убаво е да знаете и дека кое местото и да го одберете ќе имате можност да се најдете за малку пари. Не постои ДДВ, па цените се многу пониски отколку

во Европа. Поради големите плантажи на грозје, Тенерифе има свои прочуени вина, од берби стари и по 60 години.

Разновидноста на кујната ги задоволува апетитите на туристите од сите страни на светот, а специфични се малите зелени банани, кои се кисели, освежителни и не содржат шеќер.

Во Тенерифе се популарни и тапасите, сендвичите со зеленчук, но и со шпански колбаси и салама.

Агенциски пакет-аранжман за Тенерифе, 12 полупансион, најевтина варијанта, ќе ве чини околу 650 евра. Цената на пакет-аранжманот вклучува: Авионски превоз Франкфурт – Тенерифе – Франкфурт, трансфер аеродром – хотел – аеродром. Авиобилет Скопје – Франкфурт – Скопје изнесува 294 евра, цената на авиобилетот е променлива, во зависност од терминот на патување и од слободните места. Цените се по лице за сместување во двокреветна соба. ■

ПЕТ ПАРЧИЊА ВО КОИ ВРЕДИ ДА ИНВЕСТИРАТЕ ОВА ЛЕТО

Оваа сезона ќе биде обоена розово со цветни дезени, така што трендот продолжува. Дизајнерските куќи одамна ги претставија своите новитети за ова лето, па добро е да се знаат, без разлика дали годишниот одмор ќе го минете на плажа или во град

Кога, конечно, навлеговме во пролетта, не е прерано полета да се подготвуваме за претстојното лето и за заминувањето на годишен одмор. Така ќе имаме доволно време пред доаѓањето на жешките денови да се подготвиме и да одбереме парчиња облека што ќе ги обојат најжешките денови во годината.

Оваа сезона ќе биде обоена розово и со цветни дезени, така што трендот продолжува. Дизајнерските куќи одамна ги претставија своите новитети за ова лето, па добро е да се знаат, без разлика дали годишниот одмор ќе го минете на плажа или во град.

Кои се петте парчиња во кои вреди да инвестираме летово?

РЕТРО КОСТИМИ ЗА КАПЕЊЕ

Летото не може да се замисли без костими за капење. Овој пат се актуелни ретромоделите, без разлика дали сте љубител на едноделни или на дводелни модели. Заборавете на обичните бикини што се врзуваат околу вратот и одберете горен дел што потсетува на мини-топ или, пак, едноделни костими што се украсени со интересни дезени.

УДОБНИ ВЛЕЧКИ

Ако минатото лето апостолките беа неприкосновени, овој пат нивното место го зазедоа удобните влечки, кои лесно може да се најдат во сите најголеми продавници. Откако ги засакавме во елегантна форма, кога беа изработени од кожа или од сатен, сега се појавија пластични варијанти, кои се одлични за времето кога сте на базен или, пак, на плажа.

РОЗОВИ ОЧИЛА ЗА СОНЦЕ

Летово ќе се носат различни модели и големи на очила за сонце, а најпопуларни се оние со розово стакло, кои одлично прилегаат на исончан тен.

ЧАНТИ ИНСПИРИРАНИ ОД КЕСИ

Ако ги сакате масивните модели на чанти, овој тренд сигурно ќе ви се допадне. Чантите ова лето се инспирирани од големи кеси кои ги добиваме по купувањето облека во луксузните продавници. Но, овие имаат различни дезени.

Одлични се за на плажа, но и за прошетка низ градот.

ЦВЕТНИ ФУСТАНИ

Цветниот дезен оваа година не е присутен само на фустаните, туку и на другите парчиња облека. Но, ако треба да одбереме само едно парче кое ќе го одбележи летото, тоа сигурно е цветниот фустан. Ако досега не се снабдивте со нов цветен фустан, сега е вистинско време за тоа.

АВТОНОМНИТЕ КАМИОНИ НА „ВОЛВО“ СОБИРААТ ЃУБРЕ ВО ШВЕДСКА

Компанијата „Волво“ сериозно работи на проектот и ги засилува своите напори за да направи автономни возила што ќе најдат своја примена во општеството

само една од повеќето иновации на кои работиме сега - истакнал Ларс Стенквист од „Волво“.

- Овој автономен камион е еден од првите што ќе го предводи патот во ова поле. Ова е само една од иновациите на кои работиме во моментот - додал Стенквист.

Концептот на „Волво“ е замислен така што еден вработен во комуналната служба ќе го придружува камионот, кој ќе се движи сам по улиците каде што ќе треба да го собере сметот. Вработениот ќе ракува со кантите за отпадоци така што само ќе треба да ја позиционира на местото зад камионот, по што тој со своите метални „штипки“ ќе ја фати и ќе ја испразни. Камио-

нот цело време додека ја извршува работата ќе биде пуштен на автоматско движење, а со тоа нема да има потреба од ангажирање возач. Ова ќе ја елиминира потребата од постојано влегување и излегување на вработените во возилото, но и ќе го скрати времето што е потребно за извршување на работата. Камионот ќе може да биде управуван и преку далечинско од страна на комуналниот работник, да му дава насоки, да го запира и слично, а како што објаснуваат од компанијата, камионот „ќе може да го следи комуналецот како куче“.

Како што објаснуваат од „Волво“, сензорите поставени во возилото ќе ја следат околината и ќе го запираат возилото доколку наиде на некоја пречка. Собирачите на ѓубре ќе ја следат истата маршрута секоја недела, па „Волво“ може да го програмира тестирањето. Во камионот, за почеток, ќе има возач што ќе го следи движењето и ќе гледа дали и на кој начин ќе стигне до крајната дестинација. Но, неговата главна задача е да го собере ѓубрето додека камионот се

движи меѓу кантите за ѓубре со помош на комуналниот работник.

Уште една придобивка од новата технологија е намалениот ризик од повреди при работа. Според најавите на компанијата, тестирањето ќе продолжи до крајот на 2017 година и следува по проектот на „Волво“ за слична автоматизација за подземни рудници. Всуш-

ност, овој камион има поголем дел од технологијата од автономното возило наменето за рудниците, кое „Волво“ го претстави минатата година.

Инаку и поголем број други компании работат на автоматизација на камиони за различна намена, но најголемиот број од нив развиваат за јавен транспорт во градовите. ■

Во оваа насока, шведската компанија сега се обидува да спроведе вештачката интелигенција и во комуналната сфера, па од неодамна тестира автономни камиони, кои самите собираат ѓубре во неколку градови низ земјата.

За оваа цел реномираниот производител на автомобили и на камиони склучи партнерство со локалната компанија специјализира-

на за менаџирање отпад – „Ренова“ на проект што ги истражува можностите за автоматизација и за примена на таквите камиони.

- Постои неверојатен потенцијал да се трансформираат и употреби техничкиот напредок во практични придобивки за луѓето и за општеството во целина. Овие камиони се

НЕ ОСТАВАЈТЕ ГО КУЧЕТО ВО АВТОМОБИЛ КОГА НАДВОР Е ТОПЛО

Секоја година има случаи на настрададени кучиња што биле оставени во автомобил на жешко време, дури и кога се работело само за неколку минути, додека да се заврши некоја кратка обврска

Кога надвор температурата е 26 степени Целзиусови, во паркираниот автомобил оставен на сонце температурата може да се качи на 38-48 степени Целзиусови за само неколку минути, а кога надвор е 32 степени, внатре може да се вжешти до 70 степени Целзиусови за помалку од 10 минути.

Топлината може да доведе до оштетување на мозокот или до мозочен удар за само 15 минути. Не заборавајте дека кучињата се оладуваат со бревтање и со потење преку шепите, па ако воздухот е топол, нема да можат да се разладат.

Според предупредувањата на ветеринарите, кучињата не треба да се шетаат на жежок асфалт: ако асфалтот е жежок на допир со дланка за вас, значи е жежок и за шепите на кучето. ■

ВДОМЕНИ ЗА 100 ЕВРА

Во светот се напушта практиката да се вложи цело богатство во изградба и реновирање кука. Сè повеќе семејства се решаваат за овие алтернативни куќи-колиби. Тие се многу едноставни за изградба, а не чинат цело богатство.

Компанијата „Арчед кабинс“ од САД, може да ви испрати комплетна кука на домашна адреса. Основниот пакет содржи целосен кат од куќата, целосна скелетна структура, изолација за куќата да ви биде топла и панел-плафони.

ЛЕСЕН НАЧИН ЗА МОНТАЖА

Овие куќи брзо се монтираат и имаат сè што е потребно за задоволување на основните потреби од секојдневието. Цените почнуваат од 1.000 евра за основниот модел, а најскапиот чини 12.000 евра. Со оглед на тоа дека најскапиот модел има 84 квадратни метри, четири спални соби и две бањи, 12.000 евра воопшто не е висока цена.

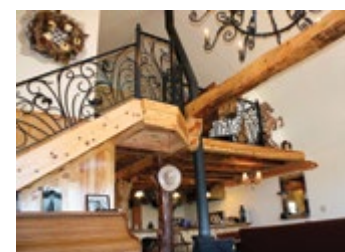
САМИ ЈА ИЗБИРАТЕ ГОЛЕМИНАТА

Оваа компанија може да го приспособи вашиот идеален дом според вашиот личен вкус на основа на фотографии што ќе им ги испратите. Само објаснете им каква кука сакате и ќе ја добиете на вашата адреса.

МОЖАТ ДА БИДАТ И ПОМАЛИ

Иако крајна цел на овој објект е да стане нечиј дом, помалиот модел (четири квадрати) може да се користи за складиште, или како џиновска кука за вашите домашни миленици. Можностите се бескрајни.

СОВЕТИ КАКО ДА ОДГЛЕДУВАТЕ ОРХИДЕЈА

Орхидејата е една од најубавите собни билки. По правило, ја купуваме кога е во цвет. Со текот на времето, цветовите отпаѓаат и по долг изминат период – орхидејата не процветува.

Просечната должина на цветање на орхидејата е три месеци. Паузата меѓу цветањето може да биде и неколку месеци.

За да уживате по честото цветање на оваа билка, ќе ви помогнат следниве совети:

Направете температурна разлика за орхидејата: ставете ја саксијата преку ноќ на поладно место (до 15 степени).

- Намалете ја количината азот во прихраната. Фосфорот треба да има предност бидејќи, во суштина, овој минерал го стимулира цветањето.

- Навлажнувајте го воздухот околу билката.

- Преместете ја саксијата со орхидеја на некое темно место – пет дена. За три седмици орхидејата треба да пушти пупки. Овој начин е погоден само за возрасни и здрави билки.

- Место полевање се препорачува во саксијата со орхидеја да се стават неколку коцки мраз, па така, таа побрзо ќе процвета.

- Ако забележите дека кај нерасцветаната орхидеја активно растат корења и листови, значи дека има соодветен начин на развој. Додека не заврши овој период, билката нема да процвета.

Најважната работа – обезбедете ѝ соодветна нега. Таа сака многу светлина и се плаши од претерана влага. ■

ЌЕ ГО ПОДОБРАМ МОЈОТ НАЈДОБАР ПЛАСМАН НА ЛИСТАТА НА АТП

Разговараше | Горан Зивчевски

« Во неделата го заврши твојот настап на турнирот во Добој во Босна и Херцеговина, каде што стигна до полуфиналето во сингл. Кажи ни нешто повеќе за тоа како помина турнирот и колку си задоволен од пласманот? »

ЈОТОВСКИ: Генерално сум задоволен од тоа како помина овој турнир. Имав пеколен ритам со по еден меч секој ден, и во сингл и во дубл. Навистина многу се истрошив и го дадов својот максимум. Во полуфиналето имав неколку сет топки, кои, за жал, не ги искористив, а во двојки стигнавме до финалето што е еден солиден резултат.

« На фјучрс-турнирот на кој настапи овој месец во Унгарија, по двете тешки победи кои ги забележи, беше принуден да го предадеш мечот во четврт-финалето поради повреда. Колку беше сериозна повредата и како помина таму? »

ЈОТОВСКИ: На фјучрсот во Унгарија имав проблем со десното рамо, кој, најверојатно, се јави поради премореност која дојде како резултат на густите распореди. Само еден ден пред почетокот на турнирот играв лига во Германија, па во 3 часот наутро имав лет за Будимпешта, а оттаму ме чекаше транспорт за да миам уште 220 километри до градот Замарди, каде што се одржуваше турнирот.

Следниот ден во 14 часот веќе настапив во дубл, а наредниот ден во 10 часот наутро во меч долг 3 часа во сингл успеав да забележам победа. Наредниот ден се одржа осминафиналето,

на кое, исто така во меч долг 3 часа и 20 минути, победив со 4-6 6-2 6-4. По кратка пауза од само еден час игравме четврт-финале во дубл, кое го загубивме, а веднаш по тој меч почувствував преголем замор.

Следниот ден на загревањето се чувствував многу исцрпено, особено голема болка чувствував во рамото. Таа постепено се зголемуваше, а во текот на мечот стана толку неподнослива што морав да го предадам.

« Кои се турнирите за кои ќе се подготвуваш во наредниот период и на кои ќе им се посветиш до крајот на годинава? »

ЈОТОВСКИ: Моментално се наоѓам во Босна и Херцеговина, а повредата е подобра. Бев неколку дена на лекување и рехабилитација со струјни и ласерски третмани. Тука, освен на главниот турнир, ќе настапам уште на два, а потоа планирам да одам во Италија, каде што ме очекуваат три турнири од челинџер-рангот. Потоа ќе играм во Скопје на два фјучрс-натпревари. Генерално, тоа е планот за следниот период.

« Веќе подолго време си во тенисот, стартуваше како перспективен јуниор, а сè уште си релативно млад и имаш доста време за напредок. Во овој стадиум од твојата кариера кои се целите што се стремиш да ги постигнеш? »

ЈОТОВСКИ: Моментално моите цели се, прво, да бидам здрав затоа што во последно време имав чести проблеми со повредите, кои ми ставаа пречки. Исто така, се трудам да напредувам во сите аспекти во тенисот, со

тоа да ја усовршам мојата игра, што секако ќе донесе резултати и нови успеси.

« Твојот највисок пласман на листата на АТП беше 510. место. Мислиш ли дека во иднина можеш да го подобриш овој резултат? »

ЈОТОВСКИ: Искрено верувам дека во иднина можам да го подобрам овој резултат. Веќе три години сум рангиран околу 600-700 место и мислам дека во иднина ќе го подобрам пласманот.

« Каде минуваш најголем дел од годината во подготовки, односно каде е твојата база каде што најмногу тренираш и се подготвуваш за турнирите? »

ЈОТОВСКИ: Оваа година подготвителниот период го одработив во Мексико, Канкун, каде што тренирав и се подготвував

со Алберто Кастелани, еден од најдобрите тениски тренери во светот, три недели. Оттаму отидов на серија турнири во Мајами. Инаку, може да се каже дека базата ми е во Скопје, каде што најмногу време минувам во тенискиот клуб „Парк“.

« Што, според тебе, најмногу ѝ недостига на Македонија за да го развие тенисот како спорт. Инфраструктура, организирање повеќе тениски турнири или нешто друго...? »

ЈОТОВСКИ: Во Македонија, според мене, најмногу недостига поддршката од федерацијата, а мислам дека треба да се организираат и повеќе турнири. Исто така, сметам дека на овој спорт му недостига поголема експонираност во македонската јавност, што ќе предизвика поголем интерес за тенисот кај младите. ■

Во моментот тој е најдоброрангираниот македонски тенисер на листата на АТП, а изминатиов период за Томислав Јотовски беше исклучително напорен со густ распоред на турнири во кои настапува и во сингл и во категорија на двојки. Тој за „Република“ говореше за неговите последни настапи, натпреварувањата што следуваат и што според него е потребно за тенисот уште повеќе да се популаризира во Македонија

ТЕСТЕНИНИ ПРИМАВЕРА

СОСТОЈКИ:

- 1 пакување фетучини

За песто ќе ви биде потребно:

- 2 китки босилек
- 1 шолја пилешки бујон
- 1/2 шолја маслиново масло
- 2 чешниња лук

За сос ќе ви биде потребно:

- 2 китки младо кромитче
- 1 феферонка
- малку праз
- 1 тиквичка
- 1 шолја грашок
- 2 шолји пилешки бујон
- 150 гр пармезан

ПОДГОТОВКА:

- Двете китки босилек спуштете ги во вода што врие. Варете ги две секунди и веднаш префрлете ги во студена вода. Со студената вода го запирате процесот на варење. Секое ливче отстранете го од стеблото и ставете го во садот за блендирање. Во истиот сад додајте ги пилешкиот бујон, маслиновото масло и лукот. Изблендирајте ги и тргнете настрана.
- Во истата вода во која го варевте босилекот, ставете ги да се варат фетучините. Внимавајте да не ги преварите тестенините бидејќи преварени нема да може да го примат сосот. Сварете ги ал денте.
- На оган ставете да се загрее мала тава за пржење. Во тавата запржете го младото кромитче, феферонката и празот. Пржете ги додека не омекнат. Додајте ги исечканата тиквичка и грашокот. Потрудете се тиквичката да биде исечкана со слична големина колку грашокот. Додајте две шолји пилешки бујон и оставете го да се издинстува.
- Исцедете ги фетучините, измешајте ги со зеленчукот и залејте ги со сосот од босилек и од лук. Нарендајте го пармезанот и покријте со капак. Оставете ги околу пет минути да се спојат вкусовите.

СОВЕТ: Ние користевме фетучини, а вие може да одберете друг вид тестенини што имаат поголема површина за да го примат сосот.

ГастроГард

ИЗГАСНЕТЕ ГО ПОЖАРОТ ВО ВАШИОТ СТОМАК!

- НЕУТРАЛИЗАЦИЈА НА ЖЕЛУДОЧНА КИСЕЛИНА
- БРЗО ДЕЈСТВО
- БЕЗБЕДЕН ЗА ТРУДНИЦИ
- ПРИЈАТЕН ВКУС НА МЕНТОЛ
- БЕЗ ШЕЌЕР

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ
Здравјејќи људе сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството. За индикациите, ризикот од употребата и за несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK